

ÁLIT UM UNG

Innihald

Vælkomin til álitid um ung í Havn 2005	3	5. FUR (Føroya Ungdómsráð)	30
Støðumynd	3	5.1 Uppgávur	30
Trivnaðarkanning av ungdóminum í Havn	4	Tilmæli frá FUR	31
Samandráttur og tilmæli	5	6. Tónleikalívið	33
1. Trivnaður	7	6.1 Musikkskúlin	34
1.1 Mýtur um kriminalitet, harðskap og misnýtslu	7	Tilmæli um tónleikalív	35
1.2 Sálarfroði, skúli og politi samstarv (SSP)	7	Meira kjak: Um tú slapst at ráða í Tórshavnar Kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?	36
1.3 Ráðgeving	7	7. Ítróttur	39
1.4 Skúlatrivnaður	8	7.1 Orsøkir til at íðka ítrótt	40
1.5 Marginalbólkurin og tey uttanfyri	9	7.2 Ítróttarsambandið	40
Niðurstøður og tilmæli um trivnað	10	Tilmæli um ítrótt	41
2. Kvøld og vikuskifti	12	8. Margarinfabrikin	42
2.1 Dansur	12	8.1 Endamálið við húsinum	42
2.2 Seinasta fríggjakvøld og leygarkvøld gjørdi eg...	13	8.2 Brúkarin	43
2.3 Náttarravnar	14	8.3 Tilboð og tiltøk hjá Margarinfabrikin	43
Niðurstøður um kvøld og vikuskifti	15	8.4 Positiv tilgongd	43
3. Nýtsla og misnýtsla hjá ungum	17	8.5 Royk- og rúsfrítt	44
3.1 Rúsdrekkanytsla- ella misnýtsla	17	8.6 Kiosk við heilsugóðum kosti	44
3.2 Onnur rúsevni	19	8.7 Framtíðarætlanir	44
3.3 Royking	19	Tilmæli frá Margarinfabrikin	44
3.4 Sjórnvarp og telda	20	9. Samkomurnar	45
3.5 Teldunýtsla	21	9.1 Ungdómurin og kristindómurin	45
3.6 Ovurnýttarar av teldu	22	9.2 Oasun	45
3.7 Rísanýttarar av teldu	22	9.3 Lívdin	46
3.8 Frítíðararbeiði	23	9.4 Tensing bólkurin	46
3.9 Fartelefonin	24	10. Uppiskoyti	46
4. Frítíðin	25	Hagtøl yvir aldursbýtið hjá ungum í Havnar Kommunu	46
4.1 Hvat dámar ungdóminum best at gera í frítíðini?	25	Kjak á netinum: Ung í Havn	47
4.2 Onnur frítíðarítriv	25	RUC uppgáva um ung í Havnargøtum	49
4.3 Hvør gongur fast til nakað í frítíðini?	27		
4.4 Hvørji tilboð heldur ungdómurin vera neyðug?	27		
Kjakevni: Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?	28		

Vælkomin til álitid um ung í Tórshavnar kommunu

Í 2002 tók Tórshavnar Býráð stig til at seta ein arbeiðsbólk at kunna seg um og at lýsa viðurskiftini hjá børnum og ungum í kommununi. Uppgávan hjá arbeiðsbólkinum var: at gera niðurstøður og tilmæli, sum kunnu vera støði undir arbeiðinum at fremja eina virkna barna- og ungdómsmentan, ið kann fyriryrgja mistrivnaði í uppvøkstri og samstundis stuðla upp undir menningina hjá børnum og ungum.

Í 1999 gjørði ein arbeiðsbólkur eitt barnaálit, og bleiv uppgávan hjá nýggja bólkinum tiskil at savna seg um ungdómsmentanina í býnum – trivnað, tørv, nýtslu, ynski og frítíðarvanar hjá teimum ungu.

Innihaldið í álitinum er grundað á:

- Vitjanir og samrøður við fólk og feløg, sum hava samband við tey ungu í býnum
- Workshop um ungdómspolitik á ungdómsráðstevnu á Háskúlanum
- Spurnarkanning um trivnað, nýtslu og tilmæli hjá næmingum í framhaldsdeildini

Sjálvsagt ber ikki til at nema við alt, sum ungdómurin fæst við, men vón okkara er, at álitid umboðar tørv og ynski hjá meirlutanum av teimum ungu, og at tað gevur eina ábending um trivnaðin hjá aldursbólkinum.

Hesi vóru í arbeiðsbólkinum:

Bogi Andreassen fyri Margarinfabrickina
Elin Heðinsdóttir Joensen fyri Barnaverndarnevdina
Jákup Fjallsbak fyri Føroya Ungdómsráð
Katrín Petersen fyri Trivnaðardeildina hjá Býráðnum
Rigmor Dam var skrivari

Støðumynd

Tysjandi í skúla, allar við eins ryggsekki, skinnrond á hettuni og hárklemmum í fruntinum.

Fylgjast í gongugøtuni, taka pengar út við ungdómskontokortinum og keypa sær 200 SMS'ar fyri 100. Hanga - og verða blakað út úr Burger King.

Reyvasíði kroker undir háltakinumi í Steinatúni. Knýtir skelvandi lógvan um lunkaðu fartelefona, sum liggur niðast í buksulummanum.

Uppi á tekjuni - tríggjar roykjandi ulpur, og fjórði speedar^{UPP} á scootaranum. Og tær dansa kisspuss millum strálurnar frá bilunum í Røntguni, meðan onnur vinast á Arto.

Ungdómurin - klæðir seg trilvandi í ein skort í dag og annan í morgin.

Brotakend ævintýr

ella veruleikar

og verður nakað at finna í moldini um túsund ár?

Fekk áður harraboð frá Várfaðir og faðirmóðir,

staddur í globalu bygdini,

har fyrndar mentanir, fyrmyndir og hugsunarhættir

víkja fyri seinmodernistiskari moltan.

Ungin á tromini

myndar samleika

sáldar millum lívsleiðir, virðir og felagar.

Mestu tíðina í ferðalag við sjálvum sær,

blakaður út av eggini: Flúgv, vel og ver.

Trivnaðarkanning av ungdóminum

Endamálið við kanningini og datagrundarlagið

Mentamáladeildin hjá Tórshavnar kommunu sendi í 2005 teldubrøv til allar næmingarnar í framhaldsdeildini (8., 9. og 10 flokki). Í brævinum var ein slóð til eina spurnarkanning um trivnaðin hjá ungdóminum í kommununi.

Endamálið við kanningini var í fyrsta lagi at lýsa, hvussu ungdómurin brúkar sína frítíð, og hvørji ynski ungdómurin hevur, við tí fyri eyga at gera uppskot um fleiri tilboð til ungdómin í kommununi.

Fyri at fáa eina so greiða mynd av ungdómslívinum sum gjørligt, varð eisini spurt um onnur viðurskifti, ið ikki beinleiðis hava við frítíðina at gera. Í høvuðsheitum varð spurt um hesi evni:

- Hvussu brúkar ungdómurin frítíðina?
- Er tørvur á fleiri frítíðartilboðum til tey ungu?
- Hvørji tilboð halda tey ungu vera neyðug?
- Nýtsla, royking og rúsevnir/-drekka

Tey ungu í kanningini eru í aldrinum 13-17 ár. Teldubræv við spurnarblaðnum varð sent til allar teir næmingar, ið vóru skrásettir at ganga í framhaldsdeildini í Tórshavnar kommunu skúlaárið 2004-05.

Svarprosentíð í kanningini var 56%, og hóast ynskiligt hevði verið, at fleiri svaraðu, so

má svarprosentíð, kanningarlíga sæð, metast at vera á góðari leið. Samanlagt hava 499 ungu í aldrinum 13-17 ár svarað spurnaðarkanningini.

Niels Madsen, cand.mag. í samfelagsfrøði og heimspeki orðaði spurningarnar og Fróði Jacobsen, stud.scient.soc gjørði niðurstøðurnar frá kanningini.

Aldursbýtið hjá luttakarunum

Aldur	Prosent	Tal av ungu
13	1	5
14	34	173
15	41	201
16	21	103
17	4	17
Tils.	100	499

Kynsbýtið

Kyn	Prosent	Tal av ungu
Dreingir	52,9	264
Gentur	47,1	235

Talva 1

Samandráttur og tilmæli

Sum heild trívast tey ungu í Tórshavnar kommunu væl. Tey eru virkin í frítíðini, iðka nógvan ítrótt, lurta eftir tónleiki, og tey hava vinir, vónir og tryggjar umstøður heima. Tey drekka nakað illa í vikuskiftinum, trívast einki serligt í skúlanum, og so ganga tey ofta í tveimum: tey sum ballast og ganga í býnum, og tey trúgvandi, sum ganga á mæti og fara á ungdómslegu.

Álitið er rúgvismikið, tilmælini mong og niðurstøðurnar fjølbroyttar. Tí fara vit her í samandrátinum at nerta við tað, sum vit meta verða mest átroðkandi avbjóðingarnar, tá tað snýr seg um ungdómsmentan og -trivnað í kommununi.

Fleiri Margarinfabrikkir

Í fyrsta umfari eigur kommunan at stovna fleiri virkis- og ungdómshús. Trýstið á Margarinfabrikkina er stórt, og tørvur er eisini á støðum til tey ungu, sum búgva í útjaðaranum, serstakliga á Argjum, í Hoyvík og í Kollafirði. Skotið verður tí upp, at kommunan útvegar høli til ungdóms- og mentanarhús í újaðaranum.

Neyðugt er, at raðfesta tilboð til ung eftir aldursbólki, tí tað er ein sannroynd, at tey ungu, sum nærkast teimum 18, hava ikki hug at vera saman við teimum 13-14 ára gomlu.

Hetta førir okkum víðari til næsta økið, sum fokus eisini eigur at setast á, nevniliga eitt ungdómsfelag/café til tey 16-17 ára gomlu.

Ungdómscafé og dansur fyri tey elstu ungu

Í sambandi við at rúsdrekkaalógin varð endurskoðað, broyttust eisini býar- og dansivanar teirra ungu. Frá degi til dags vóru tey ikki longur vælkomn í dansihølini, og vertshús og caféir koyra tey út um kvøldið. Hetta er skilligt, tí eigararnir missa skeinkiloyvi, um ung undir 18 ár eru inni. Men hetta setir samstundis eisini nýggj og øðrvísi krøv til myndugleikarnar. Ongin hevur áhuga í, at tey ungu ganga úti og vála um náttina og í ringasta føri spæla sær í ferðsluni. Í lýtuni hava hesi ungu ongastaðni at hittast ella at dansa, og eru tey ógvuliga ónøgd við støðuna.

Sjálv siga tey seg vilja mynda og stýra einum staði, undir leiðslu av einum vaksnum. Tey siga: *Eina kula café, har babyrokkarar ikki sleppa inn. Har vit kunnu hanga út, skipa fyri temakvøldum, jamsessions og dansi í vikuskiftinum. Og tey skjóta Vertshúsið upp.*

Skapandi listin

Tey ungu vilja vera listaliga skapandi, og tí eiga fleiri tilboð at vera um frálæru í skapandi listagreinunum, so tey kunnu fordjúpa seg innan listagreinir sum tónleik, dans og myndlist. Hetta kann gerast innan karmarnar á virkis- og ungdómshúsunum, so hesi á tann hátt eisini virka sum mentanardeplar og búningarstøðir. Stóra tilgongdin til tiltøk og ráðstevnur sum Ung í Føroyum boða eisini frá hesum.

Framhaldsdeildirnar

Fjórdø økið, sum treingir til bata, eru framhaldsdeildirnar. Sum heild trívast tey ungu ikki nógv væl í skúlanum, og tey hava sjálf nógvar atfinningar og uppskot til broytingar.

Tað góða við at ganga í skúla eru vinirnir, og tað eru fá, sum siga seg trívast sera væl. Ítøkiligt eru umstøðurnar til frikortér og matarsteðg ov vánaligar, samstundis sum tey ungu siga, at skúlin er ov stirvin. Tí verður mælt til, at skipanin við framhaldsdeildum og 10. flokki verður endurskoðað, og at Havnar Kommuna setir sær nøkur útbúgvingarpolitisk mál fyri framtíðina.

Mistrivnaður

Í kommununi eru nakrir marginaliseraðir og avbyrgdir ungdómsbólkar, sum ikki trívast. 12 prosent av teimum ungu hava ongi frítíðarítriv, samstundis sum tey fáar ella ongar vinir og áhugamál hava. Tey trívast illa í skúlunum og koma sjáldan út.

Eisini er ein lítil bólkur av næmingum, um 6 prosent, sum spæla við teldu meira enn 5 tímar um dagin. Hetta gera tey í stóran mun einsamøll, og tey trívast lutfalsliga verri í skúlanum enn hini. Í hesum sambandi er vert at vísa á, at nýggj kanningarúrslit vísa, at slík ovurnýtsla av teldu hevur negativ árin á ung fólk – tey vera sosialt avbyrgd og innibýrgd, samstundis sum tey koma inn í eina ónda ringrás.

Tað kann tykjast torført at røkka slíkum marginaliseraðum bólkum, men mælir arbeiðsbólkurin til, at happingin í skúlunum verður kannað og viðgjørd, og at trivnaður og sosialir førleikar verða settir á breddan í skúlum og stovnum í Havnar Kommunu.

Tað er ikki óhugsandi, at einstøk av hesum málum eru barnaverndarmál, og er tí vert at nevna, at alstórvur tørvur er á einum skúla- og/ella undirvísingartilboði til børn og ung, sum ikki hóska inn í fólkaskúlan, antin tað eru sosialar, fakligar ella sálarligar orsøkir til tess. Tískil verður staðiliga mælt til at seta á stovn skúlatilboð til ung, sum

eru troytt av, ella sum mistrívast í skúlanum.

Annars verður í álitinum millum annað mælt til:

betri umstøður til tónleikavenjingar og framførslur, bæði rútmiskar og klassiskar
miðvísan ítróttapolitikk
náttarbussar
ungdómsráð eins og eldraráð
baðiland
skoytubana
ein listaskúla
ungdómsráðgeving
SSP-samstarv millum skúla, sosialar myndugleikar og politi
Betri ella aðrar hølisumstøður til Margarinfabrikkina

1. Trivnaður

Um lurtað verður eftir tí, sum tey ungu sjálv siga um, hvussu tey trívast, so er gjøgnumgangandi heildarmyndin henda: Hóast meirilutin ballast nakað nógv í vikuskiftunum, so trívist fleirtalið væl ella hampiliga væl. Tey flestu hava vinir at fylgjast við og onkran at prátta við, tá tey hava trupulleikar. Tey ganga til ymisk frítíðartriv, eru ikki misnýtarar av rúsevnum, og tey hava góðar vónir um framtíðina. Týðningarmest í lívinum hjá teimum ungu eru vinirnir, familjan, tónleikur og ítróttur.

Toppskorarar í mistrivnaði eru dansviðurskiftini, tørvurin á ungdómshúsið og skúlarnir, og tey ungu leggja ikki fingrarnar ímillum, tá tey verða biðin um at siga sína hugsan um hesi viðurskifti.

1.1 Mýtur um kriminalitet, harðskap og misnýtslu

Sambært lögregluni er tað ein mýta, at ung eru kriminellir rúsevnisnýtarar, sum eru harðligir, tí bert ein evarska lítil minniluti gongur aftur í skrásettum lógarbrotum. Eisini sigur lögreglan, at tey ungu drekka heldur illa, men at tað samstundis ikki eru ungdómar, sum eru misnýtarar av rúsevnum og hassj, av teirri einføldu orsök, at tey hava ikki ráð til at keypa hesi evnini javnan. Harvið er ikki sagt, at tey ungu ikki eru í vandabólki, tí tey kunnu lætt verða freistað av eldri misnýtarum, sum tørvar nýggjar kundar. Tí kundi lögreglan eisini hugsað sær eitt nógv tættari samband og samstarv við skúlarnar, so allir næmingar finga ta kunning, sum tørvur er á í ávísam aldursbólum.

1.2 SSP-samstarv

Í sambandi við upplýsing um kriminalitet, atburð og ferðslu, hevur lögreglan sett fram

ynski um at fáa í lag eitt sonevnt SSP samstarv, har skúli, sosialir myndugleikar og politið eru *ein* eind, sum partvíst stendur fyri ráðgeving og vegleiðing, og partvíst ger eitt fribyrgjandi arbeiði innan teirra øki.

1.3 Ráðgeving

Vit kenna til ungdómsráðgevingarstovur úr londunum kring okkum. Har kunnu tey ungu leita sær ráð og hjálp, um tey hava trupulleikar av onkrum slagi. Sambært kanningini søgdu 9 prosent av teimum ungu seg viljað brúkt eina ungdómsráðgeving, meðan 47 prosent søgdu seg kanska viljað brúkt eina slíka. Tølini benda á, at tørvur er á einum staði, hagar ung kunnu venda sær til við trupulleikum sínum.

Hesin tørvur kom eisini til sjóndar, á ungdómsráðstevnuni úti á Háskúlanum. Í niðurstøðuni frá ráðstevnuni varð mælt til, at seta eina ungdómsráðgeving á stovn fyri tey ungu, sum ikki hava tað gott, samtundis sum ynski var frammi um

Um so var, at ein ungdómsráðgeving var í Havnar Kommunu, hevði tú so nýtt hana, um tú hevði persónligar trupulleikar?

	Øll
Ja	9,0
Kanska	47,0
Nei	44,0

Hvønn prátar tú við um persónligar trupulleikar?

	Øll
Mammu	28,2
Pápa	8,4
Mammu og pápa	24,5
Onnur í familjuni	16,2
Vinfólk	69,1
Damuna/Sjeikin	15,3
Lærara	1,4
Pedagog	0,6
Prest	1,2
Sálarfrøðing	1,4
Ongan	15,7
Onnur	8,6

Talva 2

ein kunningarstovn, sum kann upplýsa um ymisk evni, so sum rúsevni, sex, kriminalitet og ferðslu. Henda upplýsing skuldi tikið stöði í royndunum hjá ungum fólki.

1.4 Skúlatrivnaður

Hvat dámar tær at ganga í skúla?

(8,4 prosent hava ikki svarað uppá henda spurningin)

	Øll	Dreingir	Gentur
Mær dámar sera væl	6,7	5,8	7,8
Mær dámar væl	30,5	29,1	32
Mær dámar toluliga væl	38,2	38,4	38,1
Mær dámar als ikki	16,2	20,5	11,3

Talva 3

Sum tað sæst á úrslitunum, so eru ikki nógv ung, ið dámar sera væl at ganga í skúla. Nógv størsti parturin hevur annaðhvørt svarað, at teimum dámar væl ella toluliga væl at ganga í skúla. 16 prosent siga, at teimum als ikki dámar at ganga í skúla. Genturnar tykjast at trívast heldur betur í skúlanum enn dreingirnir, og bólkurin av dreingjum, ið ikki trívast yvirhøvur, er væl størri enn genturnar, nevniliga 20,5 prosent, í mun til genturnar, sum eru 11,3 prosent.

Tey ungu siga, at fremsta orsøkin til, at teimum dámar at ganga í skúla, er, at tey eru saman við floksfeløgnum. Í skúlanum hava tey nógv vinfólk, ið tey kunnu prátta við og vera saman við. Nøkur nevna eisini, at teimum dámar væl at nema sær lærdóm í

skúlanum. Og onnur siga, at tey høvdu kett seg seg, um tey einki høvdu at farið upp til dagliga.

Undirvísing og heimaarbeiði er harafturímóti tað, ið ungum ikki dámar við skúlanum. Fleiri finnast at undirvísingini og halda hana vera keðiliga og lítið spennandi. Fleiri næmingar geva lærarunum toyggið og siga beinleiðis, at teir eru vánaligir, og at teir gera tímarnar keðiligar.

Næmingarnir verða bidnir um at skriva, hví teimum dámar ella ikki dámar at ganga í skúla. Sí talvu 4.

Sum talva 5 vísir, er munur á, hvussu tey ungu, ið eru virkin í ítrótti, trívast í skúlanum og so tey, sum ikki eru virkin, trívast í skúlanum. Av teimum, ið ikki eru virkin, hava 26,8 prosent svarað at teimum slettis ikki dámar at ganga í skúla. Hóast úrslitið eigur at takast við fyrivarni, so bendir hetta á, at tey, ið ikki íðka ítrótt, ikki trívast eins væl í skúlanum, sum onnur. Tað sama er galdandi fyri tey, ið hava svarað, at tey ikki dyrka síni frítíðartriv javnan. Eisini

- at skúlin er góður, tí vinirnir eru har
- at undirvísingin er ov løtt ella torfør
- at innandura umhvørvið og innbúgvíð er slitið og ósunt
- at einki er at gera í fríkortérum
- at fá ella ongi valfak eru
- at ongar kantinur eru
- at ov nógv skúlatíng eru
- at skúlin byrjar ov tíðliga um morgunin
- at lærararnir eru gamaldags og gera mismun
- at karakterir eru óráttvísir
- at 10. flokkur er eitt spillár
- at tað er gott at hava verkætlan
- at tað er stuttligt at hava fríkortér

Talva 4

Hvussu dámar tær at ganga í skúla?

Úrslitið hjá útvaldum bólkkum (8,4 prosent hava ikki svarað uppá hendan spurningin)

	Øll	Íðka ikki ítrótt	Onki frítíðarítriv
Mær dámar sera væl	6,7	5,2	6,7
Mær dámar væl	30,5	23,7	20,0
Mær dámar toluliga væl	38,2	37,1	25,0
Mær dámar slettis ikki	16,2	26,8	35,0

Talva 5

millum hesi er ein stórir partur, ið als ikki dámar at ganga í skúla (35%), og sostatt er samanhangur millum: ikki at hava frítíðarítriv og ikki at trívast í skúlanum.

1.5 Marginalbólkurin og tey uttanfyri

Ein minniluti av næmingunum, ella eini 12 prosent ganga ikki til nakað fast frítíðarítriv, og tað eru fleiri tekin um, at nøkur marginal ung teljast millum hesi. Samanborið við hini eru hesir næmingarnir oftari heima einsamallir; teir vitja ikki líka ofta síni skyldfólk og eru lutvíst ikki líka nógv saman við vinfólkunum. Tey eru ikki serliga virkin í ítrótti, bert 15 prosent eru limir í einum ítróttarfelag, og størri parturin av teimum fáu, ið íðka ítrótt, gera tað, tí foreldrini siga, at tey skulu. Til spurningin um, hvussu ofta tey vóru í býnum/SMS saman við vinfólki, svara umleið 30 prosent, at tað eru tey ongantíð (til samanberingar svaraðu bert 11 prosent av heildini, at so var) . Til spurningin um tey

so eru virkin í kristnum samkomum, er svarið, at 30 prosent eru í samkomu minst eina ferð um vikuna. Hetta er eitt sindur fleiri enn heildin, har 27 prosent siga seg at vera í kristnari samkomu minst eina ferð um vikuna. Heili 60 prosent av teimum ungu í hesum bólkinum hava svarað, at teimum dámar best at spæla telduspøl, so nakað bendir á, at nógv av frítíðini fer til hetta, hóast hesin bólkur ikki lutfalsliga brúkar meiri tíð framman fyri telduni enn onnur. Tey eru heldur ikki avgjördir lesihestar, tó so, 13 prosent svaraðu, at teimum dámdi best at lesa í frítíðini. Lutfalsliga hyggja fleiri av teimum nógv í sjónvarp, altso yvir 5 tímar um dagin.

Talan er um 60 ung í hesum bólkinum, sum hava tað til felags, at tey ikki íðka frítíðarítriv síni. Sum vandin eisini altíð er við slíkum kanningum, so kunnu misskiljingar koma fyri, og eitt nú er tað væl hugsandi, at onkur hevur fatað frítíðarítriv sum eitthvørt virksamt ítriv, so sum ítrótt. Kortini kann niðurstøðan væl vera, at nøkur verulig marginal ung eru í bólkinum, men at eisini tey eru ymisk. Summi sita bara inni og lesa, onnur spæla telduspøl, aftur onnur keða seg framman fyri sjónvarpinum o.s.fr.

Fleiri teirra mistrívast eisini í skúlanum og aðrastaðni í samfelagnum. Hesir faktorar tilsamans geva eina mynd av einum bólki, ið ikki trívist serliga væl í gerandisdegnum, og tey ungu í bólkinum hava ikki so sterkt sosialt net, sum flest onnur ung.

Um hugsað verður um orðaskiftið um happing, sum hefur verið í seinastuni, svarar hetta talið, 12 prosent, væl til talið av happaðum, sum var í londunum kring okkum, áðrenn stig har vórðu tikin til at basa happingini. Í Svøríki, har bæði land og kommunur hava gjørt eitt miðvíst arbeiði fyri at basa happingini, er talið komi niður á 6 prosent nú. Men vit vita ikki, kunnu bara gita, at hesi 12 prosentini eru tann parturin, sum hefur verið og sum verður happaður, og sum tískil ikki trívist. Tí mæla vit til, at happingin í skúlunum í kommununi verður kannað gjøllari.

Annað er, at í samband við mistrivnað í skúlanum, eru myndugleikar og barnavernd í fleiri førum komin fram á, at einki skipað undirvísingartilboð er til børn og ung, sum mistrívast í fólkaskúlanum. Hóast níggju ára skúlaskylda er í Føroyum, heimilar lógin tiltøkum, sum verða mett at samsvara við undirvísing. Í løtuni verða truplastu næmingarnir sendir av landinum, og kostnaðurin fyri hvørja avgerð av hesum slag, liggur um eina millión krónur, sum kommunan skal rinda, nú barnaverndarøkið verður langt út til kommunurnar.

Mælt verður til stovnsetan av alternativum undirvísingartilboðum til børn og ung, sum einki munagott fáa burturúr fólkaskúlanum. Tað kundi verið tiltøk sum minna um Ung í Arbeiði, samstarv við arbeiðsgevarar og ein sonevndan ungdómsskúla, har tilboð og avbjóðingar í størri mun eru lagað til einstaka næmingin.

Niðurstøður og tilmæli um trivnað

Øll ung sum ganga í framhaldsdeildini í Havn gera tað innan karmar vanliga fólkaskúlans. Sostatt er ongin annar valmøguleiki í landinum, um onkur hefur hug ella evni til at royna øðrvísi undirvísingartilboð. At ein so lítil partur av næmingunum sigur seg trívast sera væl í skúlanum, kemur ikki óvart á tey flestu, sum starvast í skúlunum, tí tey uppliva nógv ung sum órógva undirvísingina, brúka munn og skulka, samstundis sum slíkar lóttir nærum ikki koma fyri, tá undirvísingin verður næmingalagað, ella tá arbeið verður við verkætlanum, evnisarbeiði og í starvsvenjingini.

At verandi støða ikki kann roknast sum nøktandi, verður váttað í trivnaðarkanningini, har ein stórur partur sigur seg ikki trívast, ella bert trívast toluliga væl í skúlanum. Og har parturin, sum gongur í skúla fyri at læra, er alt ov lítil í mun til tann partin av næmingunum, sum bert gongur í skúla fyri at vera saman við vinfólkunum.

At tað í stóran mun eru landsmyndugleikarnir, sum hava ábyrgdina av skúlamálum eigur ikki forða Tórshavnar kommunu í at seta trivnaðin í skúlunum á breddan. Kommunan eigur tí at bera so í bandi, at karmarnir um skúlarnar liva upp til nútíðar krøv um smidleika, skapanarmøguleikar, førleikamenning og næmingalagaða undirvísing.

Tí mælir arbeiðsbólkurin til, at verandi skipan av framhaldsdeildunum verður endurskoðað, og at allar framhaldsdeildir í kommununi verða savnaðar í einum stórum ungdóms-skúla, sum verður bygdur til endamálið. Fyrimunirnir eru mangir við slíkari skipan:

1. Næmingar koma í nýtt umhvervi og sleppa sostatt at fáa nýggjar leiklutir og vinaløg
2. Lærararnir velja tilvita hendan aldursbólkin fram um aðrar, og tí kann hugsast, at meira fæst burtur úr
3. Fleiri vallærugreinar kunnu vera bodnar út
4. Hølisviðurskiftini og uttandura umhvørvið verða lagað til aldursbólkin
5. Betri umstøður til verkætlanar- og evnisarbeiði

Mælt verður eisini til, at kommunan skipar fyri einari gjøllari kanning av happing og skúlatrivnaði.

Mælt verður til, at fysisku karmarnir hjá skúlunum verða bøttir, so trivnaðurin kemur í hásæti, bæði í undirvísingarghøpi og í fríløtum. Eitt nú við uttandura avbjóðingum, spæliplássum, møguleikum fyri verkætlanarkendum arbeiðshættum, atgongd til teldur og aðra nútímans vitanargrunndaða útgerð og betri mat- og samveruumstøður.

Mælt verður eisini til at stovnseta skúla-/undirvísingartilboð til næmingar, sum ikki fáa nakað burtur úr vanligu fólkaskúlanum, sama um talan er um sosialar, sálarligar ella fakligar orsökir.

2. Kvøld og vikuskifti

At vera í býnum í vikuskiftinum er ein stórur partur av ungdómslívinum, og hesin parturin fer at snúgva seg um tað. Ganga tey ungu í dans og hvussu ofta? Eisini skulu vit nema við, hvat ungdómurin heldur um dansiviðurskiftini í Tórshavnar Kommunu.

2.1 Dansur

Við tí nýggju rúsdrekkalógini broyttist eisini støðan hjá ungdóminum í býnum. Eitt nú sleppa tey undir 18 ár ikki í dans, tí at skonkt verður, samstundis sum ongin privatur vinnurekandi hevur hug ella móguleika til at skipa fyri rættiligum dansi fyri ung við øllum, sum til tað hoyrir: stilettum, fløskubroti, bardøgum og uttandurafríggjum.

Tá spurningarnir til trivnaðarkanningina vóru sendir út, var tað framvegis vanligt, at DJ-show var eina ferð um mánaðin í Badmintonhøllini. Og hóast næmingarnir í kanningini vísa stóra ónøgd við umstøðurnar og vaktarhaldið har, var hetta kortini eitt tiltak, sum tey ungu gleddu seg til. Tiltøkini í Badmintonhøllini eru ikki longur - einamest vegna klagur frá grannunum. Millum annað tí hevur Margarinfabrikkin, saman við FUR og øðrum, gjørt av at skipa fyri rús- og roykfríum ungdómstiltaki uppi á Hálsi eitt vikuskiftiskvøld um mánaðin við dansi, skateboard og 'kirkju'.

Í kanningini siga umleið 3/5 av teimum ungu seg ganga í dans, harav fleiri gentur enn dreingir: 66 prosent eru gentur og 54 prosent dreingir. Tað vanligasta er at ganga í dans aðruhvørja viku ella eina ferð um mánaðin. 38 prosent svaraðu aðru hvørja viku og 29 prosent svaraðu eina ferð um mánaðin. 17 prosent vóru eina ferð um vikuna og 14 prosent svaraðu nakrar ferðir um árið. Eingin svaraði fleiri enn tvær ferðir um

Gongur tú í dans?

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	59,7	44,2	55,8
Nei	40,3	55,8	44,2

Talva 6

vikuna, meðan 2,4 prosent søgdu seg ganga í dans tvær reisur um vikuna.

Hvar ganga tey so í dans? Nógv tey flestu svaraðu, at tey fara til DJ-Show í Badmintonhøllini, tá ið tað er. Annars fara tey til konsertir í høllini á Nabb, DJ-Show á Kambsdali, og summi fara eisini til tiltøk í Mentunarhúsinum í Fuglafirði. Serliga tá ið innleiðandi umførini í Prix Føroyar hava verið í Mentunarhúsinum, eru mong farin til Fuglafjarðar.

Tað eru eisini nøkur ung, ið ganga á støðum, ið hava 18 ára aldursmark. 24 prosent av teimum ungu svaraðu, at tey hava verið inni á dansistøðum í Havni, hóast tey ikki luku

Ert tú nøgd/ur við dansiviðurskiftini í Havni?

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	11,7	10,1	13,4
Veit ikki	11,7	13,6	9,5
Nei	36,4	26,4	47,6
Ikki svarað	40,3	50	29,4

Talva 7

aldurstreytirnar. Tey flestu av hesum hava verið færri enn fimm ferðir tilsamans, men tað eru onnur – sera fá – ið javnan sleppa inn á støð við 18 ára aldursmarki. 2,6 prosent svaraðu, at tey í minsta lagi gingu við jøvnum millumbili á diskotek. Um hugt verður at býtinum millum dreingir og gentur, so vísir tað seg, at væl fleiri dreingir sleppa inn í støð við 18 ára aldursmarki. 62 prosent av teimum, ið sleppa inn á diskotek, eru dreingir, meðan 38 prosent eru gentur. Tað kann tykjast øvugt, tí yvirhøvur ganga fleiri gentur enn dreingir í dans, so tað kann vera eitt tekin um, at dreingirnir í minni mun tíma at fara til tey tilboðini, ið eru til tey ungu undir 18 ár. Hetta merkir kanska, at dreingirnir heldur ganga á støðum, ið ikki er vanlig dansistøð, so sum Manhattan og Cleopatra.

Yvirhøvur eru tey ungu ikki serliga nøgd við dansviðurskiftini í Havn, og tá hesin spurningur varð svaraður, bar enn til at fara á DJ-show. Av teimum, ið ganga í dans, halda 61 prosent, at dansviðurskiftini ikki eru nøktandi. Umleið 20 prosent halda at dansviðurskiftini eru í lagi og onnur 20 prosent siga seg ikki vita. Tá ið tey ungu vera biðin um at grundgeva fyri hví, tey halda at dansviðurskiftini ikki er nøktandi, svara tey sum heild, at tað eru ov fá dansistøð, ella at tað ov sjáldan er dansur í Havn. Ein næmingur sigur soleiðis *"Eg haldi, at tað er ALT ov lítið fyri tey ungu í Havnini... eg haldi at kommunan burdi gjørt meiri við tað..!!!!!!"*. Fleiri vísa á at tað bert eru nøkur fá tiltøk í Badmintonhøllini fyri tey ungu undir 18 ár. Nøkur halda, at tað átti at verið fleiri DJ-Show í Havn, so tey ungu sleppa undan at fara á bygd í dans. Onnur halda tað vera ein trupulleika, at tiltøkini, ið verða hildin í Havn, eisini appellera til yngri aldursbólkar, og eru ónøgd við, at tey 16-17 ára gomlu skulu vera saman við 12-14 ára gomlum. Ein sigur soleiðis: *"Tey, ið eru í Badmintonhøllini, eru heilt niður í 12-13 ár, tá blívur tað ikki stuttligt hjá teimum 16-17 ára gomlu at vera har..."*.

Fólk hava kanska hug at halda slíkar lótir vera láturligar, men fara vit kortini at minna á týdningin av, at tey ungu vera tikin í álvara – at lurta eftir og hoyra tað, sum tey siga!

2.2 Seinasta fríggjakvøld og leygarkvøld gjørdi eg...

Í spurnarblaðnum var ein teigur, har tey ungu skuldu skriva, hvat tey gjørdur seinasta fríggjakvøld og leygarkvøld. Tey allarflestu vóru saman við vinfólki, onkur við skyldfólki, bæði heima og úti. Nógv vóru í biografi í vikuskiftinum, fleiri, kanska mest dreingir, linkaðu (binda fleiri teldur saman, so til ber at spæla ímóti hvørjum øðrum). Serliga leygarkvøldið vóru tey ungu í býnum og ballaðust, onnur vóru í býnum uttan at ballast. Uppaftur onnur spældu dyst og onkur var á ungdómssmøti, eitt nú var lega á Zarepta. Nógv av teimum, ið vóru heima um kvøldið í vikuskiftinum, hugdu í sjónvarp, bæði at sjónvarpssendingum og leigaðum filmum. Eisini sótu fleiri við telduna heima, spældu telduspøl, vóru á internetinum, ella tjattaðu. Sera fá gjørdur einki ella keddu seg í vikuskiftinum.

2.3 Náttarravnar

Náttarravnar eru vaksin fólk, oftast foreldur, sum sjálvboðin ganga úti um næturnar í vikuskiftunum, so tey ungu skulu kenna seg trygg, tá tey eru í býnum. Náttarravnar hava skjótt verið í Havn í fýra ár, og royndir úr øllum Norðurlondum vísa, at Náttarravnarnir økja um tryggleikan hjá teimum ungu. Hagtøl vísa, at í hinum Norðurlondunum eru harðskapur og herverk minkað munandi, síðani Náttarravnarnir komu. Náttarravnarnir eru ikki eitt vaktarlið og hava hvørki løgrættarligar ella sosialar heimildir – og virka ikki sum tann longdi armurin hjá myndugleikunum.

Náttarravnunum stendur í boði at fáa skeið í eitt nú 1. hjálp, í atferð hjá ungum/ sálarfrøði, um rúsevni og um markið millum, hvat er teirra lutur, og hvat hoyrir løgreglu og øðrum myndugleikum til. Náttarravnarnir loysa ikki trupulleikarnar einsamallir, men siga, at tað fyrst og fremst eru foreldrini og tey ungu sjálv, ið skulu taka á seg ábyrgdina.

Tá Náttarravnarnir eru úti, hyggja og eygleiða teir. Hetta gevur teimum innlit í, hvat veruliga gongur fyri seg millum tey ungu, umframt vitan til betur at skilja tey ungu/ børnini og vinfólk teirra. Eisini gevur hetta móguleika at koma at kenna onnur foreldur.

Náttarravnarnir hava í dag 80 limir, men tørnur er á fleiri. Túrætlan verður lögð fyri trýggjar mánaðir í senn, og foreldrini gera sjálvt av, hvussu ofta gingið verður.

Náttarravnar royna at vera úti fríggja- og leygarkvøld, alt eftir um nakað tiltak er í býnum, so sum dansur í ítróttarhøll ella líknandi.

Náttarravnar hava fingið pengar frá kommununi til hýtir og karamellur at býta út millum tey ungu. Endamálið við hesum er at koma tætt at teimum ungu. Sjálvsagt hava ikki allir náttarravnar hug at býta hýtir út, og verður slík avgerð vird.

Náttarravnarnir siga, at tey ungu, sum ganga í býnum, eru fitt, glað, frí og sera full. Kortini veldst hetta seinasta eisini um eygað, sum sær, og eru tey samd um, at ein partur av fyllskapinum helst er sjónleikur. Tey siga, at bæði gentur og dreingir drekka illa, men Náttarravnarnir eru ikki komnir fram á onnur rúsandi evni, so sum hassj. Tey halda, at tey ungu ofta eru svong, køld og koma illa fyri í náttarlívinum. Ofta síggjast ung fólk, sum hjálpa og hava umsorgan fyri øðrum ungum, sum hava drukkið ov nógv. Vinfólkini bíða til viðkomandi er gonguførur aftur, ella tey læna eina farteleson frá Náttarravnunum.

Náttarravnarnir siga, at tey ungu eru glað fyri at síggja eyðkenda gula litin á búnum

Tær 5 gyldu reglurnar hjá Náttarravnum

1. **Náttarravnarnir er sjónligir og eygleiða. Teir leggja seg ikki út í ófrið og beistalevnað, men senda, um neyðugt, boð eftir hjálp.**
2. **Náttarravnarnir ganga altíð 3 og 3 í teimum eyðkendum, gulu jakkunum – oftast bæði mannfólk og konufólk.**
3. **Náttarravnarnir ganga úti, har tey ungu eru, og fara ikki inn í dansihøli og líknandi.**
4. **Náttarravnarnir hava góða tíð at lurta og prátá við børn og ung. Hava tey ungu hug at prátá, so eru Náttarravnarnir har, og teir slatra ikki. Serkøna ráðgeving veita teir ikki, men lata foreldur og onnur, ið hava serkunnleika, um tað.**
5. **Náttarravnarnir hjálpa at fáa ung, ið eru komin illa fyri, til hús – men læna ikki nøkrum pengar.**

í býarmyndini, og at tey hava størri álit á Náttarravnunum, enn eitt nú á lögregluni, sum í eygunum á fullum ungdómum tykist meira provokerandi. Tey ungu vilja hava samband við tey vaksnu, men tey koma ikki til Náttarravnarnar við persónligum trupulleikum.

Tilmæli frá Náttarravnunum

Náttarravnarnir halda, at ov stórir skilnaður er millum tey ungu, sum sleppa inn, har skonkt verður, og tey sum eru ov ung. 16-17 ára gomul sleppa ikki inn nakrastaðni, og tey 13-15 ára høvdu Badmintonhøllina, men hon er ikki dansistað longur. Náttarravnarnir siga, at um tey 15-17 ára gomlu høvdu eitt gott dansistað við góðum tónleikabólkum, so høvdu tey fyrri vist valt tað fram um tann ógvusliga rúsin, sum sæst nú. Tí í roynd og veru hava tey ungu bert tørv á einum staði, har tey kunnu hugna sær saman.

Niðurstøður um kvøld og vikuskifti

DJ-show ella dansistað. Sum vit vóru inni á longur frammi í frágreiðingini, so er ungdómurin ikki nøgdur við verandi dansitilboð. Teimum manglar eitt dansistað, har ung undir 18 ár sleppa inn. Ein næmingur hevði hesar hugleiðingar: *"Eg hevði sett 16 ára aldursmark á DJ-showið, men havt okkurt annað tiltak fyri tey yngru. Tí tá 12-13 ára gomul børn síggja "tey eldru" drekka, roykja, liggja avdottin, spýggja, og bara spæla skítbýtt, so halda tey tað vera SAKIN, og so gera tey tað sama (trúgv mær, eg havi prøvað tað)".*

Ungdómsráðstevnan mælti til at seta á stovn eina café, sum ung yvir 16 ár sjálv skapa. Tey skriva soleiðis í niðurstøðunum frá ráðstevnuni:

Vertshúsið hevði verið perfekt til eina hugnaliga og kula café fyri tey sum eru 16 ár og eldri, har tey kunnu koma og hugna sær. Í caféini kann skipast fyri ymiskum virkseimi, so sum temakvøldum, livekonsertum, dansi og jamsession. Eisini skulu nýggir bólkar sleppa frammat. Caféin skal ikki vera eitt ballingarstað, og ung, sum eru sjónliga ávirkaði, sleppa ikki inn. Tað skal vera ein bólkur av ungum, sum saman við einum vaksnum leggur tiltøk og virkseimi til rættis. Ung skulu arbeiða á caféini, men ein vaksin skal altíð vera hjástaddur. Umráðandi er, at tað eru ung, sum eiga og standa fyri caféini.

ÁLIT UM UNG

Avmarkað skeinkiloyvi

.Uppskot, sum hefur verið frammi í samband við íkomuna av hesum álitid, er at støðini, sum hava skonkiloyvi í býnum, eisini taka á seg at hava tilboð til tey ungu. Tá ið rúsdrekkalógin varð broytt, broyttist eisini umstøðurnar hjá ungdóminum, soleiðis at tað nú einans er peningaligur vinningur, sum er endamálið við náttar- og vikuskiftistilboðum. Havandi í huga, at náttar- og kafélívið í Havn bert er ætlað teimum yvir 18 ár, kundi skeinkiloyvið verða treytað av, at skipað verður fyri rúsfrium tiltaki eitt fríggja- ella leygarkvøld um mánaðin. Skeinkistøðini hava útgerð og starvsfólk til at skipa fyri hugnaligum tiltøkum fyri ung. Hesi kvøld skal 15 ára aldursmark vera og leggjast skal upp til, og lýsast við, at hetta verður staðið, har tey ungu mótast næsta vikuskiftið. Soleiðis kunnu allar kaféir og dansistøð skiftast um at lata dyrnar upp fyri einum málbólki, sum vanligu stendur uttanfyri.

Møguliga kommunan letur eina ávísa upphædd í endurgjald fyri mistar inntøkur hjá teimum privatu vinnurekandi, og at støðini annars kunnu seta prísir eitt vet upp tey kvøldini, tá ið tey tilkomnu eru kundar.

Hendan loysn hevði eisini forðað fyri, at tey ungu í aldursbólkinum 16-17 ár leggjast á sethús, har húsfólkið ikki er heima. Hetta hefur seinastu tíðina verið loysnin hjá ungum, sum hava tørv á at vera saman. SMSboð verða send út um allan býin, og tann ungi, sum bjóðar í ball, verður tikin á bóli, tá fleiri hundrad ung koma.

Skeinkistøð, sum talan kundi verið um: Mimir, Kaggin, Jinx, Café Natúr, Rex, Éclipse, Klubbin, Tórshøll, Casablanca, Cleopatra, Cippo og Loungin.

3. Nýtsla og misnýtsla hjá ungum

3.1 Rúsdrekkánýtsla- ella misnýtsla

At fara í býin í vikuskiftinum hongur ofta saman við rúsdrekkánýtslu. Meiri enn helmingurin av teimum ungu í kanningini svaraðu, at tey høvdu drukkið rúsdrekka, so tey gjørdust ávirkaði. Munurin á kyninum er ikki stórur, hóast heldur fleiri gentur enn dreingir hava roynt at verið ávirkaðar.

Drekkur tú nakrantíð rúsdrekka, so tú verður ávirkað/ur.

Eftir kyni

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	54,8	52,3	57,6
Nei	45,2	47,7	42,4

Drekkur tú nakrantíð rúsdrekka so tú verður ávirkað/ur.

Eftir aldri (rundað til heil tøl)

	13	14	15	16	17
Ja	0	40	55	80	59
Nei	100	60	45	20	41

Talva 8

Ikki óvæntað er tað so, at fleiri av teimum eldru næmingunum hava roynt at verið ávirkaðir. 4/5 av teimum 16 ára gomlu svaraðu, at tey høvdu av og á verið ávirkað av rúsdrekka. 55 prosent av teimum 15 ára gomlu og 40 prosent av teimum 14 ára gomlu

Hvussu gamal/gomul var tú fyrstu ferð?

Svarprosentini eru bert fyri tey, ið hava roynt at verið ávirkað.

	Øll	Dreingir	Gentur
Yngri enn 13	8,6	12,6	4,6
13	23,9	20	27,4
14	41,8	39,3	43,7
15	22	22,2	21,8
16 ella eldri	3,7	5,9	1,6

Talva 9

hava drukkið rúsdrekka, so tey gjørdust ávirkað. Viðvíkjandi svarprosentunum hjá teimum 13 og 17 ára gomlu, eiga vit at minnst til, at talan er um so fáar næmingar, at tøluni neyvan eru umboðandi fyri aldursbólkarnar.

Tey flestu, ið hava drukkið rúsdrekka, royndu tað fyrstu ferð sum 13, 14 ella 15 ára gomul. Oftast eru tey ungu 14 ára gomul (42 prosent av teimum, ið hava roynt at vera ávirkað), men nøkur eru eisini yngri enn 13, tá ið tey eru ávirkað fyrstu ferð (8,6 prosent). Fleiri dreingir enn gentur hava roynt at verið ávirkaðir áðrenn 13 ára aldur (12,6 prosent móti 3,8 prosentum), men mótsett hava eftir 13 ára aldur fleiri gentur enn dreingir roynt at vera ávirkaðar fyrstu ferð (27,8 prosent móti 20 prosentum).

Til spurningin um hvussu ofta ungdómurin drekkur, svaraðu 1/3 at tey drekka 2-3 ferð um mánaðin. Onnur 20 prosent svaraðu eina ferð um mánaðin, og 15 prosent svaraðu

eina ferð um vikuna. Dreingirnir drekka lutfalslega eitt sindur oftari. 59 prosent av dreingjunum drekka 2-3 ferðir um mánaðin og oftari, meðan eitt sindur færri - umleið 47 prosent - av gentunum drekka 2-3 ferðir og oftari um mánaðin.

Tað er minni enn so altíð, at foreldrini vita av, at tey ungu drekka. Serliga eru tað genturnar, ið halda tað loyniligt fyri foreldrnum. 43 prosent av gentunum, ið hava roynt at verið ávirkaðar, søgdu, at foreldrini ikki vistu av, at tær drukku, og 23 prosent ivaðust í, um foreldrini vistu, at tær drukku. Hinvegin vóru tað 20 prosent av dreingjunum, sum hildu tað loyniligt, at teir drukku. 64 prosent av dreingjunum svaraðu, at foreldrini

vistu av, at teir drukku. Tað eru eisini væl fleiri dreingir enn gentur, ið fáa sterkan lög frá foreldrnum, 40 prosent av dreingjunum svaraðu ja upp á hendan spurningin, og 17 prosent av gentunum. Tað er meira vanligt, at eldri vinir keypa øl, vín ella brennivín fyri tey ungu.

At enda í hesum partinum kann nevast, at ung halda seg duga væl at stýra sær sjálvum, tá ið tey drekka, men ivast í, um vinfólkini duga at stýra sær. Uttan at siga at hetta er ein beinleiðis andsøgn, so týðir hetta uppá, at umleið helvtin av ungdóminum heldur, at tað ofta er ov lítið skil á, tá ið javnaldrarnir drekka.

Um drykkivanar

Svara ja, nei, ella veit ikki til hesar spurningar

Svarprosentini eru bert fyri tey, ið hava roynt at verið ávirkað

	Ja	Nei	Veit ikki
Vita foreldur tíni, at tú drekkur?	49,3	31,3	19,4
Fært tú sterkt øl, vín ella brennivín frá foreldrnum tínum?	27,2	70,5	2,3
Keypa eldri vinir øl, vín ella brennivín fyri teg?	62,3	36,2	1,5
Hevur tú ofta moralskar timburmenn dagin eftir?	23,1	68,3	8,6
Ert tú ofta so full/ur, at tú missir vitið (blackout)?	11,2	84,3	4,5
Heldur tú teg sjálvan væl at duga stýra tær, tá ið tú drekkur?	71,6	11,9	16,5
Heldur tú, at tínir vinir duga at stýra sær, tá teir/tær drekka?	37,3	36,2	26,5
Drekkur tú óblandað brennivín, tá ið tú ballast?	32,1	59,3	8,6

Talva 10

3.2 Onnur rúsevni

5,5 prosent av teimum um 500 ungu siga seg hava roynt hassj. Helmingurin av hesum hava bert roynt hassj eina ferð, so tað ber ikki til at staðfesta, um tað er vanligt millum ung at roykja hassj. Allarhelst er tað so, at nøkur vilja royna, hvussu rúsurin er, tá ið ein roykir hassj, og ætla ikki at nýta tað regluliga. Tað eru væl fleiri dreingir enn gentur, ið hava roynt hassj.

Av teimum, ið hava svarað, hava 4,7 prosent roynt onnur rúсандi evni enn hassj og

alkohol. Eins og tað var við hassnýtsluni, er tað soleiðis, at tey flestu, ið hava roynt onnur rúсандi evni, bert hava roynt tað einaferð, men parturin, ið hevur gjørt tað oftari enn tíggu ferðir, er lutfalsliga størri her. Enn einaferð skal leggjast aftrat, at tá ið tøluni eru so smá, skal úrslitið takast við fyrivarni. Tað eru ymisk evni, ið verða nevnd, nøkur av teimum eru at sniffa tendraragass og bensin, speed, kokain og ectasybollar.

Sambært løgregluni eru hørð rúsevni og hassj ikki ein trupulleiki millum so ung fólk av teirri einføldu orsök, at tey hava ikki ráð til at halda einari regluligari nýtslu gangandi.

Hevur tú nakrantíð roykt hash?

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	5,5	7,0	3,9
Nei	94,5	93,0	96,1

Hvussu ofta? Svarprosentini eru bert fyri tey, ið hava roykt hash

	Øll	Dreingir	Gentur
1 ferð	55,5	61,1	44,4
Minni enn 5 ferðir	18,5	22,2	11,1
Millum 5-10 ferðir	18,5	16,7	22,2
Oftari enn 10 ferðir	11,1	5,6	22,2

Talva 11

3.3 Royking

22 prosent av ungdóminum roykja javnan ella av og á. Onnur 43 prosent hava roynt at roykja, men gera tað ikki dagliga. Tað er ikki nakar týðandi munur millum dreingir og gentur viðvíkjandi royking, men heldur fleiri av gentunum roykja – ávikavist 24 og 20 prosent. Hinvegin er tað so, at dreingirnir, ið roykja, roykja meir enn genturnar. 67 prosent av gentunum, ið roykja fast ella viðhvørt, roykja 1-5 sigarettir um dagin, meðan eingin roykir fleiri enn tjúgu um dagin. Millum dreingirnir roykja 44 prosent 1-5 sigarettir um dagin, 29 prosent 6-10 sigarettir og 4 prosent yvir 20 um dagin.

Tað tykist ikki, sum um tey ungu eru so glað fyri at tey roykja, tí bert 12 prosent siga seg fara at halda fram við at roykja, 56 prosent siga beinleiðis nei til at halda fram, og 1/3 veit ikki. Leggjast kann afturat, at 70 prosent av teimum, ið roykja javnan ella viðhvørt hava roynt at leggja av, men úrslitaleyst.

Tá vit samanbera úrslitini frá hesari kanningini við eina kanning hjá Deildini fyri Arbeids- og Almannaheilsu (DFAA) frá 2003, har allir næmingarnir í 9. flokki í Føroyum vórðu

bidnir um at svara spurningum um m.a. royking, so kann staðfestast, at talið av roykjarum er lægri millum næmingarnar í framhaldsdeildini í Tórshavnar Kommunu nú, samanborið við næmingarnar í 9. flokki í Føroyum tá. Sjálvt um spurningarnir ikki eru orðaðir eins, so ber til at samanbera. Í kanningini hjá DFAA siga umleið 1/3 at tey hava roykt javnan teir síðstu 30 dagarnar, og hetta talið liggur væl omanfyri tey 22 prosentini í hesari kanningini. Tað kemur helst av at næmingarnir í kanningini hjá DFAA eru nakað eldri (tey flestu eru 16 ár), men tað kann møguliga eisini merkja, at fleiri unguttan fyri Tórshavnar kommunu roykja.

Roykir tú?

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	13,5	15,1	11,7
Viðhvørt	8,4	5,0	12,1
Nei, men eg havi roynt tað	43,1	45,0	41,1
Nei, og eg havi ikki roynt tað	35,0	34,0	35,1

Hvussu nógv roykir tú um dagin? Rundað til heil tøl

	Øll	Dreingir	Gentur
1-5 sigarettir	57	44	67
6-10 sigarettir	22	29	15
11-15 sigarettir	13	15	11
16-20 sigarettir	8	8	7
Fleiri	2	4	0

Talva 12

Fleiri kanningar hava víst, at føroysk ung og vaksin roykja meir enn fólk í londunum, ið vit vanliga sammeta okkum við. Tað er torført at siga, hví so er, men okkurt bendir á, at átøkini, ið hava verið ímóti royking, ikki eru eydnast, ella kanska, at ov lítið verður gjørt við at kunna ungdómin um vandarnar í sambandi við royking. Tó er samstundis at fegnast um, at tøluni á roykjarum tykjast lækka, hvørja ferð kostnaðurin á tubakki hækkar.

3.4 Sjónvarp og telda

At hyggja í sjónvarp er eitt frítíðarítriv, ið er vanligt millum ung. 97,5 prosent hava svarað, at tey hyggja í sjónvarp, og 87,7 prosent hyggja minst ein hálvan tíma um dagin. Umleið 1/3 svaraðu, at tey hyggja millum 1-2 tímar um dagin. Líka stórir partur av dreingjum og gentum hyggja í sjónvarp, men tað vísir seg, at gentur hyggja heldur meira í sjónvarp. Beint undir 40 prosent av gentunum hyggja í sjónvarp tveir tímar og meira um dagin, meðan 34 prosent av dreingjunum hyggja í sjónvarp tveir tímar og meira. Munurin gerst lutfalsliga enn størri, tá sjónvarpstímarnir gerast fleiri. T.d. hyggja 13,4 prosent av gentunum í sjónvarp millum trýggjar og fimm tímar um vikuna, meðan parturin av dreingjunum er 9,3 prosent. Kanningin kann ikki siga, hvørjum hugt verður at.

Longri frammi í frágreiðingini varð víst til ein bólk av ungum, ið ikki vanliga íðkar frítíðarítriv. Svarbýtið fyri tey ungu í hesum bólkinum vísir, at lutfalsliga nógv hyggja nógv í sjónvarp um dagin – meir enn fimm tímar. Annars er býtið rættiliga líkt heildini. Sjálvt um tøluni eru smá, og ikki eru 100 prosent eftirfarandi, so vísir hetta eitt rák.

3.5 Teldunýtsla

Sambært svarunum frá teimum ungu, so hava 96,5 prosent atgongd til teldu heima. Men úrslitið má takast við fyrivarni, tí hugsandi er, at ein lutfalsliga stórir partur av teimum, ið hava svarað spurnarblaðnum, eisini hava teldu heima, móguliga við internetsambandi. Tí fyri at sleppa at svara spurnarblaðnum var neyðugt, at viðkomandi hevði atgongd til teldu og internet. Flestu skúlarnir hava teldurúm við internetsambandi, men atgongdin er kortini avmarkað, tí ov fáar teldur eru til næmingarnar.

Til spurningin um, hvussu nógvar tímar ungdómurin brúkar telduna um dagin, svarar umleið 1/3 millum ein og tveir tímar um dagin.

Hvussu nógvar tímar um dagin hyggur tú í sjónvarp?

	Øll	Dreingir	Gentur
Eg hyggi ikki í sjónvarp	2,5	2,7	2,2
Minni enn ½ t.	9,8	8,9	10,8
Millum ½-1 tíma	18,2	20,5	15,6
Millum 1-2 tímar	32,9	33,7	32,0
Millum 2-3 tímar	23,1	22,9	23,4
Millum 3-5 tímar	11,2	9,3	13,4
Meira enn 5 t.	2,2	1,9	2,9
			Talva 13

Hevur tú atgongd til teldu heima?

	Øll
Ja	96,5
Nei	3,5

Talva 14

Tilsamans 8,5 prosent av teimum, ið svarað hava, brúka ikki telduna hvønn dag, og tað eru heldur fleiri gentur enn dreingir, ið ikki brúka teldu. Sum heild brúka dreingirnir meira tíð framman fyri telduni. Meðan flestu genturnar brúka teldu í mesta lagi ein tíma um dagin, brúka nógvir dreingir 2-3 tímar og upp til 5 tímar um dagin framman fyri telduni. 8,5 prosent av dreingjunum svaraðu, at teir brúktu telduna meiri enn 5 tímar um dagin. Talið á gentum er lægri – 3,5 prosent. Hesar stórnýtarar koma vit aftur til seinni.

At spæla spøl á telduni er sera væl umtókt ímillum tey, ið nýta telduna dagliga. Umleið 65 prosent hava svarað, at tey m.a. spæla telduspøl, tá ið tey sita frammanfyrir telduni. Flest hava svarað, at tey spæla telduspøl 15 min. (12,5 prosent) og 30 min. (12,5 prosent) um dagin, men eisini eru nóg, ið spæla longri enn tað – 9,4 prosent svaraðu ein tíma, og 9,6 prosent søgdu tveir tímar um dagin. Teldan verður eisini brúkt til annað, so sum skúlating og at surfa á internetinum, "chatta" (her er tað serliga tjattforumið Arto, ið er væl vitjað), skriva teldupost, og nøkur fá gera forrit. Teldan verður harumframt brúkt til at finna og at lurta eftir tónleiki. Felags fyrir øll hesi er, at tey flestu, ið svarað hava, siga seg brúka millum 15 og 30 minuttir um dagin til tey

Hvussu nógvur tímar um dagin brúkar tú telduna?

	Øll	Dreingir	Gentur
Ongantíð	8,4	6,2	10,8
Minni enn ½ t.	17,4	9,7	26,0
Millum ½-1 tíma	21,1	18,2	24,2
Millum 1-2 tímar	21,5	22,9	19,9
Millum 2-3 tímar	16,6	22,5	10,0
Millum 3-5 tímar	9,0	12,0	5,6
Meira enn 5 t.	6,1	8,5	3,5

Talva 15

virkssemi, ið eru nevnd her. Hugsandi er, at hetta eru miðaltøl fyrri eina viku, altso at ikki øll brúka telduna hvønn dag til alt (skúlatíng, telduspøl, tjatt o.s.fr.).

3.6 Ovurnýttarar av teldu

Í stuttum kann sigast, at tey ungu, ið brúka nógv tíð (3-5 tímar um dagin) framman fyrri telduni, eru ikki so ymisk frá hinum. Talan er ikki um nakran isoleraðan bólk, men um ungu, sum samskifta við onnur ungu og tykjast hava væl virkandi sosial netverk eins og hini. Tey iðka ítrótt, eru saman við vinfólki, teimum dámar væl at lurta og at spæla tónleik, nøkur eru í samkomum o.s.fr. Og so spæla tey sjálvandi á teldu, eisini fríggja- og leygarkvöld, og ofta saman við øðrum. Samanumtikið er hesin bólkurin eins ymiskur og brotakendur (fragmenteraður) sum ungdómurin sum heild er í dag. Á summum økjum skilja tey seg tó burturúr. Sum bólkur brúka tey minni tíð uppá skúlatíng, men tey trívast eins væl (ella eins illa) í skúlanum sum onnur. Eisini eru tað lutfalsliga færri,

ið javnan ganga í kirkju ella í samkomu. Viðmerkjast kann eisini, at bólkurin av stórnýttarum ikki er tann sami sum marginalbólkurin, hóast nakrir av ovurnýttarum av teldu eisini eru ímillum tey 12 prosentini av teimum ungu, sum vit siga eru í marginalbólkinum.

3.7 Risanýttarar av teldu

Umleið ein næmingur í hvørjum flokki, ella 6 prosent av teimum spurdu siga seg brúka telduna meir enn 5 tímar um dagin. Av hesum eru 73 prosent dreingir. Teldan og teldunýttslan er sera týðningarmikil fyrri tey ungu í hesum bólki, og í frítíðini dámar teimum nógv best at sita við telduna. 20 prosent av teimum ganga ikki til nakað í frítíðini, og tað er lutfalsliga nógv. Hinvegin eru tøluni so smá, at tað er ivasamt um tey eru eftirfarandi, sum nakað rák.

At iðka ítrótt er als ikki líka áhugavert fyrri hendan bólkinn sammett við heildina.

Bert triði hvør íðkar ítrótt í einum ítróttarfelag (í mun til uml. 2/3 av heildini). Lutfalsliga færri ganga í dans (30 prosent í mun til 60 prosent av heildini). Umframt tað ber til at siga, at um ein nýtir telduna yvir 5 tímar í frítíðini eftir skúlatíð, so eru ikki nógvir tímar eftir at fáast við annað, so sum skúlatíng. Tað eru lutfalsliga nógv í hesum bólki, sum sjáldan ella ongantíð gera skúlatíng (46,7 prosent í mun til 27,6 prosent av heildini).

Samanumtikið kann staðfestast, at um hugt verður at øllum bólkinum, ið brúkar telduna meir enn 3 tímar dagliga, so er hesin bólkur ikki stórt øðrvísi enn heildin. Um man hinvegin burturav savnar seg um tey, ið brúka telduna meir enn 5 tímar um dagin, so sær tað út sum um, at hesi ikki hava somu áhugamál sum heildin. Tey íðka minni ítrótt og frítíðarítriv sum heild, ganga minni í dans og annað. Sum heild er myndin, at fleiri av hesum ikki koma eins nógv út og onnur ung.

Hetta samsvarar eisini við nýggj kanningarúrslit úr Danmark, har staðfest verður, at í hvørjum 9. flokki eru tveir næmingar, sum spæla við teldu í meira enn seks tímar um dagin. Kanningin vísir, at næmingar í hesum aldursbólki sum heild spæla minni við teldu enn næmingar í 5.-7. flokki, men at tað kortini er ein lítil bólkur á 8 prosent, sum eru veruligir rísanýtarar. Av hesum eru 80 prosent dreingir, og teir spæla oftast einsamallir. Peter Albæk, sum er formaður fyri Børns Vilkår, ið hevur staðið fyri kanningini, sigur, at hesir næmingar eru í stórum vanda fyri at verða avbyrgdir frá umheiminum og at gerast sosialir analfabetar. Teir gerast bundnir av telduspølum, og hóast teir kanska eru væl fyri fakliga, vera teir illa fyri, tá ið teir skulu víðari at nema sær útbúgving á hægri lærustovni, tí tá ber ikki til at brúka seks tímar um dagin til telduspøl, samstundis sum skúlatíngini skulu fáast frá hondini.

3.8 Frítíðararbeiði

Í hesum partinum fara vit at viðgera svarini frá teimum ungu, og tey snúgva seg um, hvussu nógv av teimum ungu hava eitt lønt arbeiði í frítíðini. Til hetta svaraðu 38,7 prosent, at tey høvdu eitt arbeiði, og 61,3 prosent hava tað ikki. Tey flestu arbeiða ímillum 2-4 tímar um vikuna, fleiri hava millum 5-10 tímar um vikuna, meðan onkur einstakur hevur eina arbeiðsviku, sum er longri enn 20 tímar, eftir skúlatíð. Lønin svarar umleið til, hvussu nógv tímar tey arbeiða. Tey allarflestu fáa millum 200 og 1000 krónur um vikuna, men undantøk eru, og nøkur fáa millum 1500-2000 krónur um vikuna.

Um hugt verður eftir, hvussu býtið er millum kynini, sæst, at lutvíst fleiri gentur hava arbeiði í frítíðini. Av gentunum hava 45,5 prosent arbeiði, meðan 32,6 prosent av dreingjunum hava arbeiði í frítíðini. At enda eigur at verða nevnt, at tað – ikki óvæntað – vísir seg, at lutvíst fleiri eldri enn yngri næmingarnir hava arbeiði í frítíðini. Tað er ein royndur lutur, at forbrúkið økist við aldrinum, samstundis sum tað sjálvsagt er lættari at finna arbeiði, tess eldri ein er.

Hevur tú lønt arbeiði í frítíðini?

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	38,7	32,6	45,5
Nei	61,3	67,4	54,5
			Talva 16

Hevur tú fartelefon?

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	97,1	95,0	99,6
Nei	2,9	5,0	0,4
			Talva 17

Tað verður ikki gjørt so nógv við sjálva nýtsluna júst her, men lat okkum fara til enn ein spurning um, hvussu nógv pening tey ungu hava. Til spurningin, um tey ungu fáa lummapengar, svára um 60 prosent, at tey fáa lummapengar frá foreldrunum. Upphæddirnar liggja um 50-200 krónur um vikuna (umleið 86 prosent), men nøkur fá fáa væl meira (500 krónur og meir).

Samanborið við tey, ið hava eitt lónt arbeiði í frítíðini, so fáa 48 prosent av teimum, ið arbeiða, eisini lummapengar frá foreldrum. Tilsamans fáa 80 prosent pengar frá annaðhvørt lóntum arbeiði ella foreldrunum. Umleið 20 prosent hava hvørki arbeiði ella fáa lummapengar frá foreldrum. Men tað ber ikki til av teirri orsök at staðfesta, at hesi als onga nýtslu hava í tí dagliga. Tí fleiri foreldur vilja heldur gjalda og keypa ymiskt fyri síni børn, enn at lata børnini sjálv umsita pengarnar.

3.9 Fartelefonin

Eitt, ið foreldrini móguliga geva peningaligan stuðul til, er fartelefon og fartelefonnýtslu. Tað ber til at staðfesta, at so at siga øll ung hava fartelefon. 97,1 prosent av

respondentunum hava svarað, at tey hava fartelefon. 5 prosent av dreingjunum hava ikki fartelefon, meðan bert 0,4 prosent av gentunum hava ikki fartelefon. Firouz Gaini, mannfrøðingur, hevði í oktober 2004 áhugaverda grein um týðningin av fartelefonini í ungdómslívnum. Gaini vísir millum annað á, at fartelefonin er ein partur av gerandisdegi og samleika teirra ungu, og at útsjóndin á fartelefonini ber boðskap út um tey, hvørji tey eru. Eitt annað, ið er áhugavert, er, at fartelefonnýtslan er við at broyta sosialu samskiftismynstrini hjá ungum. Firouz Gaini vísir eisini á, at fartelefonirnar eru við til at laga ungdómsmentanina, og at tey, ið ikki eiga fartelefon, skjótt verða útihýst úr hesum felagsskapi. Um tú ikki kanst vera partur av samskiftinum, tá boð áhaldandi verða send við sms, so hevur tú ilt við at fata øll tey teknini, ið fólk senda aftur og fram. Tí er tað so týðningarmikið fyri ung at hava fartelefon.

4. Fritíðin

4.1 Hvat dárar undóminum best at gera í fritíðini?

Tann fyrsti spurningurin, ið verður umrøddur í hesum partinum, er spurningurin um, hvat teimum ungu best dárar at gera í fritíðini. Sum sæst á talvuni fingur tey spurdu ein hóp av svarmøguleikum, og skuldu seta kross við í mesta lagi seks fritíðarítriv. Sjálvt um svarmøguleikarnir eru mangir, skulu vit ikki gloyma, at tey, ið svarað hava, eru bundin til at velja okkurt av hesum. Kortini kunnu vit vóna, at svarini geva mynd av tí, ið ungdóminum dárar av tilboðunum, ið Tórshavnar kommuna kann bjóða í dag.

“Hvat av hesum dárar tær best at gera í tínari fritíð?”

Svarbýtið í prosentum til spurningin:

Íðka ítrótt 58,1	Saman v.fam. 32,3	Svimjihøllin 6,1	Fara í biograf 41,9	Telduspøl 4,6	Skótar 2,7
Surfa 16,8	Skateboard 2,5	Streetbasket 4,5	Spæli sjónleik 3,1	Kvøldskúla 1,2	Sjónvarp 49,3
Gera skúlating 4,7	Lurta tónleik 58,7	Spæla tónleik 17,0	Tekna, mála, binda,seyma 9,0	Koyra biltúr 13,9	Saman v. vinum 81,2
v. Damu/sjeiki 19,4	Bókasavnið 0,8	Margarinfab. 5,9	Ballast 47,2	Lesu 11,2	Samkoma 18,0

Talva 18

At vera saman við vinfólki er heilt greitt tað, ið ungdóminum dárar best at gera í fritíðini. Fleiri av teimum best umtóktu fritíðarítrivunum eru slík, har tey ungu eru saman og felags um eithvørt, eitt nú, tá tey íðka ítrótt, ballast, ganga í samkomu, eru saman við familjuni ella fara í biograf. Onnur væl umtókt ítriv, ið ikki neyðturviliga eru í sosialum høpi, eru eitt nú at lurta eftir tónleiki og at hyggja í sjónvarp. At spæla telduspøl er eisini væl dámt. Hetta er eitt ítriv, ið ber til at gera einsamallur/einsamøll ella í felag, sostatt eru fleiri, ið dárar “at linka”, ið er slang fyri at spæla við teldu á einum felags neti.

4.2 Onnur fritíðarítriv

Tónleikurin fyllir nógv í fritíðini hjá ungdóminum, og samanumtikið hevur tónleikurin stóran leiklut í ungdómslívinum. Næstan fimti hvør hevur svarað, at teimum dárar best at spæla tónleik, og 3/5 hava svarað, at teimum dárar best at lurta eftir tónleiki.

Eini 60 prosent siga, at ítróttur er millum bestu fritíðarítrivini, og hava vit tiskil valt at miðsavn okkum um ítróttin og tónleikin burturav seinni í álitinum. Onnur ítriv eru eisini, ið ungdómurin javnan gongur til. Talva 18 vísir svarbýtið til spurningin um ungdómurin brúkar nøkur av nevndu fritíðartilboðum.

Um vit í fyrstu atløgu hyggja burtur frá svarunum “annað”, so kann útfrá hesum úrslitunum staðfestast, at svimjihøllin er best vitjaða fritíðartilboðið, ið beinleiðis er nevnt her. Um vit siga, at ein javnan gongur til okkurt, tá ið ein í minsta lagi brúkar fritíðartilboðið einaferð

Brúkar tú nokkur av hesum frítíðartilboðum?

	Nei	Ja, 3 ferðir ella oftari um vikuna		
		1-2 ferðir um vikuna	sjáldan	
Kvøldskúli	90,6	0,4	6,7	2,2
Drama	95,7	0,6	2,9	0,8
Skótarnir	94,7	0,4	3,9	1,0
Margarinfabrikkin	81,8	3,7	3,1	11,5
Svimjihøllina	56,9	2,5	7,4	33,3
Bókasavnið	70,8	1,6	4,1	23,5
Annað	67,9	19,6	9,8	2,7
Annað	84,9	9,0	4,9	1,2

Talva 19

um vikuna, so vísir talvan, at umleið 10 prosent hava svarað, at tey nýta svimjihøllina javnan. Svímjng er eisini partur av tímatalvuni hjá flestu næmingunum, og tað kann hava ávirkað úrslitið. Bókasavnið er eisini væl vitjað, næstan triði hvør næmingur vitjar bókasavnið av og á. Men færri enn 6 prosent siga seg brúka tað javnan. Ivaleyst verður bókasavnið mest brúkt í sambandi við størri uppgávur í skúlanum, og ikki so nógv í tí dagliga, hóast smærri bólkar av ungum eru, sum brúka teldurnar har javnan.

Margarinfabrikkin verður brúkt av umleið 2/5 av næmingunum í kanningini; tilsamans 89 ung siga seg brúka Margarinfabrickina viðhvørt. Vit koma nærri inn á brúkararnar í Margarinfabrickini seinni í álitinum.

Kvøldskúlatilboðini eru tað um 10 prosent av teimum, ið svarað hava, ið brúka, ella tilsamans 46 næmingar. Tað er ikki útgreinað, hvat tey gera á Kvøldskúlanum, og

útboðið er stórt. Tó kann tað hugsast, at tey flestu syngja og spæla tónleik. Ein partur av tónleikaundirvísingini hjá Kvøldskúlanum gongur fyri seg í erva á Margarinfabrickini, hjá felagnum Art. Meginparturin av teimum, ið brúka kvøldskúlan, eru har eina til tvær ferðir um vikuna. Kvøldskúlan verður brúktur líka nógv av dreingjum og gentum.

Sum tað sæst á talvuni, so er svarmøguleikin "Annað frítíðartilboð" best umtóktur. 32 prosent av teimum ungu hava svarað, at tey brúka onnur frítíðartilboð, enn tey, ið nevnd eru. Tá hugt verður nærri at teimum frítíðartilboðum, ið verða nevnd, eru tað serliga ymsar ítróttargreinar og ymisk ljóðføri, ið verða nevnd. Tað er torført at fáa staðfest, um hetta eru skipaði tilboð, ið víst verður til, men neyvan er tað so. Tí er virðið av júst hesum kanningarúrslitinum ivasamt. Tó so, sjálvt um talan ikki er um skipað tilboð, so kunnu vit staðfesta, at tey ungu, ið hava svarað "annað", hava frítíðarítriv, ið tey regluliga ganga til.

Næsta talvan vísir svarbýtið fyri, hvussu ofta tey ungu í kanningini gera tað, ið spurt verður um. Tað ber til at staðfesta, at tey ungu hava skyldur, so sum húsligt arbeiðið 1-2 ferðir um vikuna og at ansa eftir (yngri) systkjum, hóast tað ikki neyðturviliga er ein skylda. Umleið 4/5 av teimum ungu vitja javnan síni skyldfólk, tey flestu 1-2 ferðir um vikuna, og gevur hetta ábendingar um, at ungdómurin hevur tætt tilknýti til familjuna, og at tær sosialu relatiórnirnar í nærumhvørvinum eru sterkar. Sostatt tykist familjan enn at hava sera stóran týdning fyri mentanarliga samleikan hjá ungdóminum í Havnar kommunu, og kundi hetta bent á, at rótloysi og mentanarliga frísetingin, sum vit kenna frá ungdómsættarliðum í restini av Europa, ikki rættiliga hevur rokkið okkum enn. Eisini svarbýtið til spurningin um, hvussu ofta tey eru í SMS ella í býnum saman við vinfólkum, gevur greiðar ábendingar um eitt vælverkandi sosialt net hjá teimum

Hvussu ofta gert tú hetta um vikuna?

	0	1	2	3	4	5	6	7
Ansi systkjum	61	19	9	4	3	1	0,2	1,2
Húsligt arbeiði	13	27	20	15	9	5	4	8
Saman v. sjeikinum/damuni	74	3	3	5	3	3	4	5
Ansi húsdjórum	65	6	4	4	3	3	0,4	17
Eri einsamøll/ allur heima	21	18	18	16	10	9	2	8
Eri í SMS/í býnum v. vinum	11	16	17	18	14	11	5	8
"Dyrki" míni frítíðarítriv	12	9	12	17	17	10	9	14
Vitji skyldfólk	19	33	26	9	5	4	2	4

Talva 20

allarflestu. 90 prosent svara, at tey eru saman við vinunum á hesu støðum í minsta lagi eina ferð um vikuna.

88 prosent íðka síni frítíðarítriv minst eina ferð um vikuna. 34 prosent hava svarað 3-4 ferðir um vikuna og 14 prosent siga, at tey íðka síni frítíðarítriv hvønn dag. Tað eru sostatt 12 prosent av næmingunum - ið hava svarað - ið ikki hava nøkur føst frítíðarítriv, sum tey ganga til um vikuna, og er hetta bólkurin, sum verður viðgjørdur nærri aðrastaðni í álitinum.

4.3 Hvør gongur fast til nakað í frítíðini?

85 prosent av næmingunum í kanningini hava frítíðarítriv, ið tey ganga til fast. 72 prosent svaraðu, at tey íðka ítrótt javnan: minst eina ferð um vikuna. Onnur ítriv, ið ungdómurin gongur til regluliga, er at venja ljóðføri og samanspæl í tónleikabólki, ymisk kvøldskúlatilboð, skótar og Margarinfabrikkin, fyri bert at nevna nøkur.

4.4 Hvørji tilboð heldur ungdómurin vera neyðug?

Í hesum síðsta partinum fara vit nærri inn á hvørji hugskot ungdómurin hevur til at økja um frítíðartilboðini í Tórshavnar kommunu. Tey ynski, ið verða borin fram her, eru tey, ið flestu respondentarnir nevna í kanningini.

Út frá svarunum til spurningin, um ungdómurin er nøgdur við verandi frítíðartilboð í Tórshavnar Kommunu, má staðfestast, at nógv ung ikki halda, at støðan er nøktandi. Um 26 prosent eru sera væl nøgd ella væl nøgd við frítíðartilboðini, og 38,7

prosent eru ónøgd, og tað ber boð um, at nógv kundi verið betri. Á næstu síðu eru nøkur hugskot.

Hvussu ert tú nøgdur við frítíðartilboðini til børn og ung í Tórshavnar Kommunu?

	Øll
Eg eri sera væl nøgd/ur	5,3
Eg eri væl nøgdur	20,4
Eg eri toluliga nøgd/ur	35,6
Eg eri ónøgd/ur	38,7

Talva 21

Kjakevni: Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?

:DRONGUR 14 ÁR: mini fótbóltvallir

Eg haldi at tað burði verið meiri av mini-fótbóltsvallum, og betra um teir. Eisini havt eina ítróttarhøll aftrat, soleiðis at øll kunnu fáa ein tíma innandura um veturin (tað er ómøguligt sum nú er). Ein telducafé manglar. Annars eri eg væl nøgdur

Kjakevni: Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?

:Drongur 15 ár: Music rular

Eg haldi, at tað verður gjørt ALT í VERÐINI for lítið fyri, ikki bert ungdómin, men eisini børnini. Tað átti at verið eitt tónleikahús, har tað vóru nokk av hølum til allar bólkar, sum havá hug at gera eitt orkestur, kundu sloppið fram at. Tað eru ALT OV NÓGV, ið ikki sleppa til, og hava tó so góð evni. Tónleikararnir verða eiheldur virdir. Tónleikarar skulu sleppa alt, líka so væl sum ítróttarfólk at gera tónleik. Eg haldi at Býráðið ger alt ov nógv fyri ítróttin. Tað er sjálvandi gott at vit hava ítróttarhallir, men vit burdu vælsagtans eisini havt eini STÓR hús til tónleikin. Hvat hevði lívið verið uttan tónleik? -Tómt og óintrésant! Tónleikarir burdu verðið virdir meir, fyri teir kunstnarir teir eru! Tað er jú ikki bara sum at siga tað at gera ein væl-ljóðandi sang. Tað krevur nógv meira arbeiði en at renna fimm ferðir rundan um ein vøll! Eini hús til tónleikarar! -Meiri krevjavit ikki!!!!... Takk fyri meg! :)

:genTa 14 ar: Kantina og betri skúla

Eitt super dansi stað..... alt innan ítrótt.... f.eks. øll amboð til fimleik. Góða rampu til dreingirnar.. Sofir, borð +kantinu í Eysturs. -helst sofu og borð í gonguna. Gjort eina ferð fyri øllum ungu.... suður eftir. Gjort eitt stað har vit høvdu kunna verið um dagin..... og ikki bara um kvøldi - í Margarrinfabrikkuni er tey 0-13 ár frá 12.00-18.00 og 13-18 frá 18.00-23.00 og eg búgvi í Hoyvík og treni eiz nógv, so eg fái ikki verði har um kvøldarnar.... sokkar....!!!! Altíð lurta eftir teimu ungu.....=) Og gjort eitt sovorit spurnarblað einaferð aftur í lívinum... til tey næstu, sera áhugavert!!!!!! =)))) -halt áframm=))))))))))))))))))))))))))))))

Kjakevni: Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?

:Argjaganta 14: Pengaautomat

Vit her á Argjum serliga mangla eitt stað at vera og hugna okkum. Bara tað er rúsdrekka og roykibannað!! Annars mangla vit eisini eina automat at taka pengar út. Um vit skulu taka pengar út mugu vit heilt til Havnar :o

:Kallur 15 ár: Tónleikur er lívið
 SERA ónøgdur!!! :(tíværri::: um e var politikari, hevði e tikid meg saman og gjørt tad sum e hevdi lovad; BETUR KOR TIL UNGIR TÓNLEIKARAR Í HAVN!!!! e haldi at tad er seeeera vãnaligt at fãa at vita at e eri nummar sjeyogtjúgu ì rødini til at spæla trummur; og FIMM ÀR til eg og min tònleikabòlkur kunnu fãa spælistad. sum nù er kunnu vit ikki venja nakrasadni tí eingin av okkum hevur pláss::: eg hevdi simpulthen gjørt eitt ungdòmshùs har tad var møguligt at framføra tònleik; drama og annad; o listaframs'yning; eisini skuldi verid møguligt at venja inni har; og hava eitt dansihøli::: ::::: tad skuldi eisini verid givid argjaskùla (og ødrum skùlum) figgjarligan studul; til teldur; ljòdførði; og ikki minst fleiri valfag!!!! vit kunnu ikki velja tonleik; drama; køk og annad; tí skùlin ikki hevur ràd::: og henda òfantaliga skriftin er komin av tí at teldurnar eru so gamlar og rotnar at man hvørki kann skriva ordilgt her; printa út; gera verkætlanar arbeiði og annad vid teldunum; tad mà alt gerast heima::: og tad er rotid!!! menne::: ja:: eitt ungdòmshùs ì havn og figgjarligan studul til skùlan:: so høvdu vit elskad tykkum :D beibei::: :)

Kjakevni: Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?

:DrONGur 15:___!! Linking takk

haldi tit skuldu sett meiri pengar av til ungdómin. Eisini gjørt fleiri støð har ung kundu fungi arbeid vid løn..! fleiri ung hava einki at gera tí tey mangla pengar til at fara at eta vid vinum ella biograf osv.! eisini haldi eg tit skuldu gjørt meiri bygningar sum magarinfabrikkin, ein kundi verid gjørt úti á fløttum og ein uppi í hoyvík..! ikki skuldi tad verid líka sum magarinfabrikkin, men man skuldi kunna leida summi rúm til ymisk tiltøk..! eg brúki oftani vikuskiftir til at taka mína teldu til ein vin og so binda teldurnar saman og hugna okkum, tad eru fleiri sum gera líka sum eg men tad er einki stad har man læt kann fãa pláss..!

:Gentan 16: Ein ónøgdur borgari í Tórshavnar kommunu :)

Tað fyrsta, ið eg hevði farið í holt við, var at byggja eitt nýtt dansistað/diskotek til tey 15-17 ára gomlu. Húsið nýtist ikki at vera mitt í býnum, tað kann gott liggja onkustaðni í útjaðarinum. Umstøðurnar skulu vera góðar, eftirlitið gott, og tú hevði skulla havt prógv um, hvussu gamal tú vart - t.d. busskort, konto inn kort etc. Inni hevði húsið líkst menturnarhúsinum í Fuglafirði, tí at tað er ideelt til tilíkt. Tey, ið eru yngri enn 15, høvdu kunnað havt DJ-showið, um tað hevði verið flutt niðan á Høllina á Hálsi, og um eftirlitið varð styrkt. Og hesi hava jú eisini Margarinfabrikkina. Hesar broytingarnar eru alneyðugar fyri trivnaðin hjá ungdóminum í høvuðstaðnum. Tað kann væl ikki vera rætt at reka ungdómin út úr Havnini og allan vegin til Fuglafjarðar til dans? Í samband við verkætlan vit hava havt fyri stuttum, gjørdu vit eina kanning viðv. júst hesum evni í nøkrum 9. og 10. flokkum í Havnini (uml. 10 flokkar vórðu spurdir), og tað vísti seg, at heili 97,3% hildu, at tey 15-17 ára gomlu hava tørv á einum tilílkum húsi... So vónandi kann hetta fãa tykkum í ráðandi mynduleikanum at gera okkurt við hetta. Og tað skjótast gjørligt! Mvh.

Ein ónøgdur borgari í Tórshavnar kommunu :)

5. FUR (Føroya Ungdómsráð)

FUR varð sett á stovn 25. mai 1984. FUR er paraplyfelagsskapur fyri øll ungmanna feløg í Føroyum, ítróttarfeløgini undantikin. Í endamálinum fyri felagið stendur, at FUR er samstarvsfelagsskapur fyri teir skipaðu, sjálvbodnu og landsumfatandi barna- og ungdómsfelagsskapirnar í Føroyum.

FUR hevur sum endamál:

- at vera felagsumboð fyri limafelagsskapirnar
- at viðgera spurningar, ið viðvíkja føroyskum ungdómi
- at skapa áhuga fyri ungdómsmálum
- at eggja ungdóminum at taka lut í og fáa ávirkan á samfelagið
- at umboða limafelagsskapirnar í samstarvi við myndugleikarnar
- at menna samstarvið og sínámillum fatan millum føroyskan ungdóm
- at menna millumtjóða fatan

5.1 Uppgávur

Uppgávnar hjá FUR eru sera fjølbroyttar. Ein av høvuðsuppgávunum er at skipa fyri, at stuðul verður veittur til limafeløgini ígjøgnum ítróttarveddingina. Harumframt ráðgevir FUR feløgnum, eitt nú tá ið limafeløg skulu søkja stuðul her og uttanlands, og í samband við nevndararbeiði.

FUR hevur eisini umboðan í ymiskum felagsskapum. Í løtuni er felagsskapurin umboðaður í útvarps- og sjónvarpsprogrammnevndunum, og í einum mentanaráli

hjá Mentamálaráðnum. Eisini tekur FUR sær av at viðgera hoyringsskriv frá myndugleikunum.

Nýggjastu tiltøkini, sum FUR hevur skipað fyri, eru:

Bó klingur

Bó klingurin: „Tá spælið verður spilt“ kom út í august 2003. Bó klingurin snýr seg um kynsligan ágang móti børnum og ungum sum heild, og um hvussu feløg kunnu arbeiða við fyriryrging, og um hvørjar skyldur einstaklingar og leiðarar í frítíðarfeløgum hava. 1000 eintøk av bó klinginum vórðu prentað, og eru hesi næstan uppi nú.

Útgávur

FUR hevur givið út fløgur og DVDir við føroyskum tónleiki, sjónbandaløgum og upplýsingum um arbeiðið hjá FUR og limafeløgnum. Endamálið við hesum átøkum er at fáa pening til vega til barna og ungdómsarbeiði í Føroyum.

Verkætlanarkapping

Í samband við at FUR fylti 20 ár, var skipað fyri stórari verkætlanarkapping. Endamálið við kappingini var at fáa uppskot frá limafeløgnum um verkætlanir, sum fevna um í minsta lagi tvey feløg. Kappingin var ætlað limafeløgnum, og vinningurin á 100.000,- kr. skuldi nýtast til at fáa verkætlanina framda í verki.

Onnur tiltøk

Av tiltøkum, sum FUR áður hevur skipað fyri, kunnu nevast:

“Nýtt hugfar,” sum var politisk ungdómsráðstevna, ið fór fram 31. mars 2001. “Ungdómsleiðaraútbúgving FURs,” har endamálið var at geva luttakarunum eina leiðsluútbúgving, sum gav teimum kunnleika, førleika og amboð at røkka teimum málum, sum feløgini hava, og at tryggja eitt fruktagott barna- og ungdómsarbeiði.

Hetta er tín kommuna

Vikuskiptið 30. sep. – 02. okt. 2005 skipaði FUR saman við Tórshavnar kommunu og Mentamálaráðnum fyri ráðstevnuni “Hetta er tín kommuna” á Háskúlanum. Eini 70 ung luttóku og skráin var sera fjølbroytt. Millum annað var ein sokallaður “show-fyrilestur”, verksmiðjur innan dans, filmsgerð, politikk, alternativen ítrótt. Tiltakið endaði sunnudag við stórari framsýning og pallborðsfundi. Tilmælini frá luttakarunum á politiska verkstaðnum eru partur av grundarlagnum undir hesum álitinum.

Tilmæli frá FUR

Havnin skal vera ein góður býur hjá børnum og ungum at vaksa upp í, og tí mælir FUR býráðnum til, at atlit verður tikið til børn og ung í øllum politiskum avgerðum, sum verða tiknar. Her verður hugsað um ferðslu, útstykingar, býarplanlegging, umhvørvi, stovnar og so framvegis.

Ungdómsráð

Býráðið átti at sett niður eitt ungdómsráð, sum kann ráðgeva politisku skipanini í málum, sum viðvíkja ungdóminum. Hetta ráð kundi møguliga verið mannað við formonnum í næmingaráðunum í skúlunum.

Limafeløgini

Í løtuni eru 19 limafeløg í FUR, undir hesum eru uml. 75 lokalfeløg.

Unga Tjóðveldið

Unga sjálvstýrið

Fólkafloksungdómur

Ungmannafelagið Samband

Sosialistiskt Ungmannafelag

KFUM - skótarnir í Føroyum

Føroya KFUK - skótar

Føroya Skótasamband

FH - skótar og ungdómur

KFUM

KFUK

Ungtemplarasamband Føroya

LFÚ - Landsfelag Føroyinga í Útbúgving

CISV - Altjóða Barnalegur

Ungdómslandsfelag Føroya

Ung í Máf

Meginfelag teirra brekaðu í Føroyum

Blákrossungdómur

Tónaungdómur

Barna- og ungdómshús

Eitt stórt ynski hjá FUR er eitt barna- og ungdómsmentanarhús við stórum øki uttan um. Húsið skal verða stýrt av teimum ungu og kunna hýsa øllum virksemi, sum tey takast við.

Sálarfrøði

Sálarfrøði til børn og ung er eitt annað ynski frá FUR. Hetta skal vera eitt tilboð til børn og ung, sum hava tørv á at prátta við ein sálarfrøðing. Talan er ikki um viðgerð, men eitt óformelt tilboð, sum ikki er heft at læknaskipanini.

Barna- og ungdómsvika

Annaðhvørt ár eigur at verða skipa fyri barna- og ungdómsviku, við øllum viðvíkjandi list og mentan, har børn og ung eru høvuðspersónar, og har tey sleppa at skapa og framføra.

Eldsálir

Hetta er hugtak, sum vit kenna úr granna-londunum. Eitt vaksið fólk, sum hevur persónligt yvirskot, verður sett sum løntur persónligur ráðgevi/vegleiðari/vinur hjá einum ungu

menniskja, sum hevur ilt við at finna eina meining við gerandisdegunum. Eldsálin skal stuðla tí unga, fara til ítriv, í biograf – stutt sagt vera saman við og lurta eftir honum ella henni.

Ókeypis ferðaseðlar

FUR mælir til, at børn og ung ferðast ókeypis við bussleiðini.

Náttarbussar

Havnin er stór og tørvur er á tryggum møguleikum at koma heim eftir dansin í vikuskiftinum. Bussurin skuldi koyrt úr miðbýnum tvær ella tríggjar ferðir hvørja nátt í vikuskiftinum – út á Norðasta Horn, Argir, Hoyvík o.s.fr.

Trivnaðarkanningar

Kommunan átti at skipað fyri trivnaðarkanningum av teimum ungu annað- ella triðja hvørt ár. Hetta kundi Gallup ella líknandi stovnur staðið fyri. Torført er at lóggeva og raðfesta, tá tørvurin ikki er lýstur.

Dansur

Dansur fyri tey ungu eigur at vera hvørt vikuskifti. Støðan er ikki góð í løtuni, tí hjá nærum øllum tiltøkum, sum verða fyriskipað, er eittans endamáli: at fáa peningaligt yvirskot. Hetta er ein ótrygg støða hjá teimum ungu, tí eingin tekur ábyrgd av teimum.

6. Tónleikalívið

Saman við ítróttinum, er tónleikurin klárt á odda, tá tey ungu verða spurð, hvat best umtókta frítíðarvirksemið er.

Millum seks best umtókta fríðarvirksemini vóru 58,7 prosent, sum dámar best at lurta eftir tónleiki, meðan 17,0 prosent eisini halda tað vera best at spæla tónleik.

Stóri áhugin fyri at sleppa fram at venjingartilboðum sæst eisini aftur í kanningini, har tey ungu ynskja sær betri og fleiri tilboð til tónleikavenjingar og -framførslur.

Einki er at dylja yvir, at tað fyrst og fremst eru musikkskúlarinir kring landið, sum eiga æruna av, at vit hava so evnaríkar tónleikarar, at fólk uttan úr heimi ógvast við, tá tey hoyra tónleikarar og sangarar úr Føroyum. At tónleikafrálæran kann gera Føroyar kendar úti í heimi er gott, og gevur hetta fyri vist eisini betur umstøður hjá vinnuni at samstarva við onnur lond.

Í dag er gerandiskostur, at tónleikaframførslur eru á hvørjum skeinkistaði og konserthøli í býnum, og fyri borgararnar er hetta enn eitt tekin um, at býurin er ein livandi og spírandi blóma.

Tað er ein gáva at duga at spæla uppá, og er tað tí ein lívsjáltandi íløg í vælferðina hjá hvørjum einasta borgara í Havnar kommunu, at sleppa at læra at spæla. Við tónleikinum fylgja bara góðar upplivingar. Venjingar og framførslur skapa nýggjar avbjóðingar og

vinaløg, og er tað ein royndur lutur, at sjálvsálit og sjálvsvirði hjá børnum og ungum mennist ómetaliga nógv av at fáast við tónleik – bæði rútmiskan og klassiskan.

Í løtuni stendur ungdóminum í boði tónleikaundirvísing innan karmar fólkaskúlans, í kvøldskúlaskipanini, í Musikkskúlanum, og hjá privatum útbjóðarum – antin feløgum sum Art í erva í Margarinfabrikkinni ella frá privatum musikklærarum.

Trýstið er ómetaliga stórt á øll tilboðini og bíðirøðin so long, at ongastaðni ber til at fáa upplýst, nær barnið ella tann ungi sleppur framat.

Hugsast kann, at um tey ungu ikki sleppa til spæl áðrenn tey eru vorðin tannáringar, missa tey hugin at læra tað, tí royndur lutur er tað innan tónleikaheimin, at barnið helst skal byrja at fáa undirvísing 8-9 ára gamalt. Hetta er helst eisini orsøkin til at 'bert' 17 prosent siga seg venja/spæla sjálvi í frítíðini, tí nógv børn og ung í býnum eru ongantíð sloppin frammat einum undirvísingartilboði. So talið hevði helst verið væl hægri, um útboðið av undirvísing fylgdist við eftirspurninginum at sleppa upp í part. Hetta sjónarmið verður eisini váttað av, at upp móti 60 prosent av teimum spurdu siga, at tað at lurta eftir tónleiki, telist millum tey fimm best umtóktu frítíðarítrivini.

Samanumtikið kann sigast, at tónleikur hevur fram úr stóran áhuga hjá teimum ungu, og at hetta er eitt øki, sum fokus eigur at setast á komandi tíðina.

6.1 Musikkskúlin

Í ár eru 62 ár síðan Tórshavnar Býráð á fyrsta sinni játtaði pening til virkseimið hjá musikkskúlanum. Tá var skúlin bert myndaður av einum orkestri.

Mitt í sjevtiárunum gjørdist greitt, at børnum og ungum í Havn tørvaði tilboð um tónleikaundirvísing, og í 1981 varð so royndarmusikkskúlin settur á stovn. Henda skipan helt síðan á í 4 ár, samstundis sum arbeið varð við eini lóg fyri musikkskúlaskipanina, soleiðis sum vit kenna hana í dag. Málið við musikkskúlaskipanini var, og er framvegis, at uttan mun til hvar í Føroyum børn og ung bógva, skulu tey hava í boði undirvísing í onkrum ljóðføri.

Í 1985 var so musikkskúlaskipanin sett á stovn, og orkestrið og royndarmusikkskúlin fingur hereftir heitið: Tórshavnar Musikkskúli, og hevur hann síðan búleikast í hølunum

hjá Musikkskúlanum á Frúutrøð. Í 1990 fekk skúlin eisini Skansastovu í Djóna í Geilgøtu, har rútmiskur tónleikur verður vandur og framfördur.

Í dag ganga umleið 650 næmingar í aldrinum 5 til 20 ár í Tórshavnar Musikkskúla. 21 lærarar starvast í skúlanum, og svarar hetta til 13 ársverk. Landið og kommunan eru felags um lónarútreiðslurnar, og kommunan lónar harumframt einsamøll 10 lærarum, svarandi til 3 ársverk.

Virkseimið á skúlanum er hetta:

Spælistova fyri smábørn, við sang, rútmiskum venjingum og rørslum, drama og dansi.

- Klaverspælistova, har tveir lærarar undirvísa 9 børnum í senn, havandi langa bíðilistan til klaverspæl í huga. Børnini eru um 8-9 ár, og verður hetta tilboð mett sum fyrireiking til klaverundirvísing.
- Barnakór 9-11 ára gomul.
- Undirvísing í persónligum ljóðføri og nótalæru. Børnini eru nóg búgvín til slíka undirvísing um 10 ára aldur.

Undirvíst verður í hesum lærugreinum:

Floytu, klarinett, obo/fagot, messingi, slagverki, trummum, klaveri, violin, bratch, cello, kontrabassi, gitara, saxofon, keyboard, el-bass, sang, kóri, lagsmíði, teori/hoyrilæru og samanspæli/orkestri (umframt fleiri smá samanspælsorkestrur, eru hesi: guitar-orkestrur, 3 rockbólkar, 2 Big-band og *Ung Stjarnuskot*, sum er ungdómskór við egnum orkestrið.)

Musikkskúlin er farin undir nýtt forkunnugt tiltak, ið ber heitið Miðnámsundirvísing. Tilboðið er ætlað *serliga* evnaríkum og áhugaðum næmingum. Fyrst í sep. 2005 var

upptøkuroynd, har 11 næmingar luku treytirnar. Endamálið er at geva framkomnum næmingum eitt skipað undirvísingartilboð á miðnámsstøði og lutvíst eisini at nøkta tørvin á einari hollari grundútbúgving til áhugaleikarar, føroyska tónleikaumhvørvinum at frama.

Samanspæl er ein týðningarmikil partur av tónleikaundirvísingini.

Í Tórshavnar Musikkskúla eru fleiri samanspælsmøguleikar.

- 2 harmoniorkestar - annað fyrri óroyndar næmingar og hitt fyrri nakað royndar
- Harmoniorkestrið GHM við umleið 80 tónleikarum
- 2 strúkiorkestur – eitt við 12 framkomnum næmingum og eitt fyrri minni royndar
- Suzuki samanspælsbólkur við smærri børnum
- Barnasymfoniorkestar, sum spælir saman fyra ferðir árliga. Sum næmingarnir gerast eldri, fara teir yvir í Føroya Symfoniorkestar.

Tórshavnar Musikkskúli skipar javnan fyrri framfærslum. Eitt nú í Skansastovu, Musikkskúlanum, Kommunuskúlanum og Norðurlandahúsinum, umframt til ymisk tiltøk. Venjingarvikuskifti (musikkskúladagar) eru hvørt ár, har allir næmingar kunnu venja saman frá fríggjadegi til sunnudag.

Musikkskúlin samstarvar av og á við onnur, eitt nú ták ið størri tiltøk skulu setast í verk. Sum dømi kunnu nevnast Tjóðpallur Føroya og Studentaskúlin, í samband við eitt nú tónleikaverk og leikir.

Bíðilistin

Sum kunnugt er bíðilistin sera langur, eini 2700 standa á honum í lýtuni. Musikkskúlin

viðgongur, at bíðilistin er ikki eftirfarandi, bæði tí hann er ikki dagfördur í fleiri ár, og at nógv børn standa uppskrivað til fleiri ljóðføri. Sambært Musikkskúlanum verður bíðilistin dagfördur innan 1. mai 2006, soleiðis, at øll sum standa á honum nú, vera biðin at siga frá, um tey enn hava tørvi á plássi. Síðani er ætlanin at kanna veruliga tørvin á hvørjum ári.

Størsti trupulleikin hjá Tórshavnar Musikkskúla er plásstrot. Undirvísing er hvønn dag, allan dagin, í hvørjum króki av skúlanum. Ein arbeidsbólkur hevur gjørt uppskot til at byggja nýggjan musikkskúla í Havn, har ætlanin er, at nýggi skúlin skal hava venjingarhøli, konserthøll, teorihøli, goymslurúm, teldurúm, bókasavn, lærarastovu og annars alt, sum hoyrir til ein veruligan skúla. Sum hølismstøðurnar eru nú, sleppa ikki fleiri næmingar inn.

Niðurstøða um tónleikalív

Mælt verður til, at ein menningarætlan verður gjørd fyrri framtíðina hjá tónleikavirkseminum í býnum, og at samtykt verður, at øll børn og ung í Havnar Kommunu skulu fáa tilboð um spæl, um tey ynskja hetta.

Mælt verður til, at høli og umstøður annars fáast til vega til rútmiskan og klassiskan tónleik – bæði framfærslur og venjingar.

Í sambandi við Musikkskúlan mælir arbeidsbólkurin til, at støða verður tikin til eitt av uppskotunum í álitinum um nýggjan Musikkskúla skjótast gjørligt.

Eisini verður mælt til, at rútmiska tónleikaumhvørvið fær nógv betri karmar til venjingar og framfærslur. Hetta kundi verið liður í tonkunum um eitt ungdómsmentanarhús, sum víst verður til aðrastaðni í álitinum.

Kjakevni: Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?

:Drong 16 ár: drive on

eg hevði skaffa eitt hús niðri í býðnum við øllum møguligum tiltøkum fyri ung, og læti margarinfabrikina veri til børnini. fengið betri hølir til ítrótt, og bussarnir skuldi koyrt nógv títtari og skuldu kort um náttina. og so eisini ein cross og skutara banað, tað skuldi veri loyvt at haft tunaðiar skutarar ig cross á teimun banunum, og tað skuldi veri loyvi at koyrt 45-50 í býðinum.

:Drongur 16 ár: STÓRT HÚS

Eg haldi at tey skuldu fari at bygt eitt STÓRT hús har man kundi spælt tónleik. Har man kundi vaNt, havt framførslur, spælt inn á fløgu ella okkurt annað tónleikaligt stað. Tað hevði ment tey tónleikaligu talentini nógv, sum ikki fáa nógv tilboð her í Føroyum.

:Genta 15 ár: royk- og rúsfrítt

Eg haldi at tað er ongastaðni hjá teimum ungu at verða, og tað er eisini sikkurt ein av orsaøkunum til at tey drekka og tílíkt... eg hevði gjørt eitt yungdómshús, sum var opið alt døgnið, tað hevði verið eitt roykifrítt og drekkifrítt umhvørvið... so hevði eg gjørt skúladagarnir styttri...

:giRL 16 ár: eitt stað til ung

Eg haldi 100% sikkurt at tað manglar eitt stað fyri ung...!!! ikki bara eitt stað fyri \babyrockara\", men eisini fyri øll onnur...! og so haldi eg at tað skuldi verið meiri dansistøð, tí tá man er um 16-17 ára gamal, tá tímur man ikki at ganga í DJ-show, og so er onga aðra staðnis at fara =(,

Kjakevni: Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?

:Genta ár Kollafirði: bussurin er farin

Í kollafirði er ikki eitt stað har tey ungu kunnu sita og hava tað stuttligt. tað einasta ein kann fara til er eitt stað har øll drekka. Eg vildi ynkst at tað var eitt stað í Kollafirði har ymsir aktivitetir skuldu verið pluss grillbarr og bomm. Men eitt eg eri bangin fyri er, at um har kemur eitt, fer tað at brúkast sum eitt ballingarstað, av tíð burdi bygdarhúsið verið brúkt til drekking. í hesum nýggja ungdómshúsinum í Kollafirði skal tað vera tvær hæddir. ein fyri tey yngru og ein fyri tey eldru. 14 ár og uppeftir, tí tá tað hevur verið diskotek í bygdarhúsinum á nýggjáriinum koma altíð 12 ára gomul børn eisini, tað oyðileggur alt! eignin av mínum javnaldrum var í diskotek tá! fyrstu ferð eg var, var tá eg var 14. so! í hesum nýggja ungdómshúsinum kann td vera: tvær hæddir, ein fyri tey eldru og ein fyri tey yngru, uml. 15 ára aldursmark, grillbarr, bomm, sjónvarp, musikkur, automatir td. air-hockey oa.

Eg haldi at bussambandi burdi verið nógv betur. td. leið 4 sum koyrir úr Kollafirði til Havnar burdi koyrt seinni enn hann ger. um vit onkuntíð fara í bio eitt fríggjakvøld, er tað altíð so at bussurin er farin og vit vera noydd at ringja runt fyri at skaffa fært frá foreldrnum. (seinasti bussur koyrir úr havn kl 21:30 fríggjakvøld og klokkan 18 leygarkvøld) leygarkvøld eigur hann at kunna koyra seinni, klokkan 18 er alt ov tíðliga. eg veit at í ymsun bygdum fáa børnini arbeiði í kommununi um summarið, kann einki soverði vera í Kollafirði? Tað er so nógv, sum tørvur er á. mest av øllum bara eitt stað at kunna vera inni í, so vit ikki mugu standa úti og frysta, sum vit maangan hava gjørt. men fara sum oftast inn til onkran, men tá er tað altíð til tey somu. og giti at foreldrini ikki eru so glað fyri at hava larm hvørt leygar-fríggjarkvøld til klokkan 6. Eitt sum eg haldi vera keðiligt er, at eg altíð má ganga einsamøll heim um náttina/morgunin ella fyrst fylgist eg við vinunum eini 2,5 km. og so gangi eg einsamøll meir enn 1. km :/ men tað er ikki nakað at gera við. grundin er bara tann, at tað er eingin, sum eg fylgist við, sum býr har, sum eg búgvi. og so burdi tað verið bíligari at fari í dans.

Kjakevni: **Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?**

:GeNTA:-15 ár: Skúlin suckar

Koyrikortið: Eg haldi, at koyrikortið skuldi vera tikið frá ungum (millum 18-25), um tey gjørdu tað minsta skeivt!

Fritíðarítriv: Meira feløg, sum øll sleppa inn... Til dømis til fimleik, flogbólt ella okkurt instrument...

Skúlin: Øll børn við serligum tørvi skuldu fingið serundirvísing...

Sjúk børn: Eg hevði gjørt eitt felag fyri børn við damp osv...

Betri >>>SKÚLAR<<< sum eru heitir, hava góðir stólar og góð borð, lekkari WC... ALT KUNDI VERIÐ BETRI VIÐ KÚLUNUM!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

ALT ov vánaligt!!! Vit sita hvørt fríkorter, kleimd at radiatorinum, sum

>>>KANSKA<<< er eitt sindur lunkaður...!!!!!!!!!!!!!!

:Drongur 16 ár: vil spæla trummur

Eg haldi tað manglar eitt stað har tey ungu (15-18 ár) kunnu fara at hugna sær um náttina og ballast. Har tað eingin smábørn eru og eingir baby-rokkarir. Men haldi stadivekk at onkur vaksni (vaktir) mugu ganga runt har allatíðina. Haldi eisini at tað burdi verði meira infomation um hvat annað vit kunnu gera í okkara frítíð, uttan bara tað vanliga sum t.d. hondbólt, fótibólt, svimjing og sovurit! Eg vil fegin læra at dykka, koyra go-cart, hoppað í falskermi (eri nokk for ung og tað er nokk ei heldur í Føroyum!) men atlíkavæl, tað burdi verði meira infomation um onkrara annaleiðis frítríðar ítriv! Eisini um eg t.d. vil læra at spæla gittar ella trummur, ella kanska læra at syngja ella okkurt sovurit. Eg ÁNI ikki hvar eg skal venda mær til!!! Infomeri okkum meira!

Kjakevni: **Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?**

:Drongur 16 ár: eitt hyggistað

Sent fólk út til skúlar at greiða næmingum frá td. rúsevni o.l. -fólk, sum vita hvat tey tosa um. So næmingarnar vita hvørjar avleiðingar teir kunnu fáa av hesum forskelliga.... Gjört eitt annað stað til ung at \hanga út\ tí tað vísir seg at margarinfabrikkin ikki er nóg miki- heppi hevði verið um hetta stað kundi verið alkohol (osv.) frít. -tú/tit sært/síggja at eg leggi dent á alkohol o.l. - tað er tí alkohol kann fáa avleiðingar...og millum ungdómin er hann alt for væl umtóktur...tey duga ikki at stíra tí - enn. tí er tað sera umráðandi at hjálpa ungum, áðrenn tað er ovseint..."

Eg hevði ansett eitt slags vaktarmenn, sum gjørdu tað meiri trygt, soleiðis at eg slapp at verða longri úti. Og eisini gjørt at bussurin koyrði longri. Um náttina. Og so hevði eg eisini gjørt eitt stað, eitt hyggistað, sum ung yvir 15 kundu komið inn. Tað skuldi onki kostað. man kundi bara hugna sær har, og tað var loyvið at drekka. Og har vóru eisini vaktarmenn. Tað var opið alla náttina í vikuskiftinum.

:Genta 16 ár: Baðiland

Um eg hevði rátt í Tórshavnar kommunu hevði eg: -gjört eitt stórt baðiland við ymskum russibanum, og tað hevði skula liði í Havnini.. Eg haldi at tað er alt ov vánaligt at einki baðiland er í Føroyum, í mun til í Danmark -har er baðiland næstan í hvørjum býi! -so fátøk eru vit heldur ikki!! -gjört eitt nýtt dansistað fyri tey ungu í Havnini, har aldursmarkið er 15 ár.. og har loyvini altíð eru í ordan!! -gjört eina nýggja gongugøtu í Havn við nógvum nýggjum handlum, her vil eg serliga nevna H&M -tað havi eg altíð ynskt at koma til Føroya! -fingið alla fertslu bannað í handilðgøtum!! ...I know that you will say: Dream on!!

Kjakevni: **Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?**

:Drongur 15 ár: onki skil á 10. flokk

Eitt hús, eitt mentunnaarhús, har ungdómurinn kundi halda til! eitt stað, tó við nógvum reglum, so at tað ikki verður eitt stað har, ikki bara babyrocckarir koma og yvirtaka húsi. og so kanska.....mmm..... betri tónleika høllir! og so sanniliga okkurt við skúlarnar, specielt 10 ´inda fluck, tí at har er einki skil á! og bið teir ikki bara tosa um at gera breittir betur, men for sørin at gera tær betur! teir bara tosa, men koma ikki til nakra niðurstøðu!! eru tit ikki einig?? ;) hehe

Eg hevi fyrst og fremst gjørt NÒGV meira við tónleikin.. tad eru nógv vór liti gjørt við tónleikin her í Havn heldi eg persónliga.. tad eru 6 ítróttarhøllir haldi eg.. og hvussu nógv spæli stod? ongin ! og tad er umleid lika nógv sum spæla tónleik sum ger ítrótt!! Góða tórshavnar komuna geri eitt stig fyri tónleikin.... !! so høvdu tit fingi nógvan ungdom gladan her í Tórshavnar komunu

:Genta 15 ár: ungdómsklubbar

Kanska burdi man havt ungdómsklubbar í hvørjum skúla, líkasum í Danmark. Betri/fleiri høllir at hava dansir/diskotek í...og sum hava opid oftari enn tad er í lottuni! tad hevdi nokk fingi fleiri \av gøtuni\"...tad er ein grund til at øll bara ganga og vála... Havt ungdómsráðgeving við sálarfrødingi...møguliga gjøgnum skúlan... Betri útbúgvingarvegleiding!! Arrangera so at øll komu út at vitja eitt ítróttarfelag fyri ein dag, og so ein kom at vitja allar ítróttargreinar, so man fekk eittsindur fólki av hvat fyri ítrótt man hevdi hug at ídka...Tad kundi (eisini) verid gjørt gjøgnum skúlan... Egentliga haldi eg at skúlin burdi tikid ábyrgd fyri nógv meir enn hann ger. Ikkí bara fyri innlæring, men eisini fyri meir av tí sociala...S.td. í Danmark, har skúlasystemid er heilt ødrvísi, og virkar meir professionelt. Havt fleiri stød sum minna um Margarinfabrikkina....so man hevdi havt fleiri stød at velja ímillum, og ymisk tilbod tey ymsu støðini..."

Kjakevni: **Um tú slapst at ráða í Tórshavnar kommunu, hvat hevði tú so gjørt fyri børn og ung í kommununi?**

:Drongur úr Hoyvík 14 ár: Drekkí ikki

Eg hevði syrgt fyri at okkurt tilboð kom til tey, sum ikki drekka. Eg haldi tað er trupult at vera ungur tá man ikki drekkur og tað er næstan ein skomm! Man snakkur um at fyrbygja rúsdrekka, men tað gongur ikki tá man ikki kann fara nakrastaðni uttan at blíva freistaður! So haldi eg eisini at bussanir skulu koyra longri enn til kl.18.00 í vikuskiftinum, tað líkist ongum! Tað ber ikki til, at man ikki kann fara út at eta, á eina café ella vitja vinfólk og ikki sleppa heim aftur, hvat við teimum sum búgva í Hoyvík? Eg havi hvørfall ikki hug at ganga niðan! Tað eru ikki øll sum kunnu skaffa fart ella ráð til ein taxa!

7. Ítróttur

Tað kemur neyvan óvart á, at ítrótturin er millum tey frítíðarítriv, ið eru best umtókt millum tey ungu. Av trivnaðarkanningini sæst, at 80 prosent av teimum ungu í framhaldsdeildini javnan iðka ítrótt. 64 prosent svaraðu, at tey iðka ítrótt í einum limafelag, meðan 16 prosent svaraðu, at tey iðkað ítrótt uttan at vera limur í einum ítróttarfelag.

Best umtóktu ítróttarfeløgini eru hond- og fót bóltfeløgini. Eins nógvir dreingir sum gentur eru limir í einum ítróttarfelag. Men meðan nógv teir flestu dreingirnir spæla fót bólt og hondbólt, iðka flestu genturnar fimleik ella spæla hondbólt.

Tað eru nakrar ítróttargreinar, ið eru meiri tengdar at kyni. Sostatt eru næstan bert dreingir sum spæla badminton og borðtennis, meðan fleiri gentur iðka fimleik og flogbólt. Bæði gentur og dreingir iðka hond- og fót bólt, hóast væl fleiri dreingir spæla fót bólt. Millum aðrar ítróttargreinar, ið tey ungu ganga til, kunnu nevast kappróður og kurvabólt, sum ávikavist 28 og 17 ung svaraðu, at tey iðkaðu.

Hjá teimum ungu, sum ikki eru limir í einum ítróttarfelagið, er fót bóltur eisini best umtóktu ítróttargrein. Aðrar ítróttir, ið fleiri iðka, eru renning, svimjing og tað at venja í miðstøðunum Fragd og Fimi og Yndi. Tað eru eisini nøkur, ið standa á skateboard í frítíðini, meðan aftur onnur spæla kurvabólt.

Ofta er tað so, at tey ungu iðka fleiri greinar, umleið triði hvør er limur í minst tveimum feløgum. Fleiri sameina eina summar-ítróttargrein og eina vetrar-ítróttargrein, so tey

Íðkar tú ítrótt í nøkrum ítróttarfelag?

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	64,0	63,2	64,9
Nei	36,0	36,8	35,1

Íðkar tú ítrótt, uttan at vera limur í nøkrum ítróttarfelag?

Tey, ið eru limir eru tikin burturúr

	Øll	Dreingir	Gentur
Ja	16,1	16,7	15,6
Nei	83,9	83,3	84,4

Talva 22

eru virkin alt árið. Eitt nú spæla tey hondbólt um veturin og fót bólt um summarið, og fleiri gentur sameina kappróður við antin hondbólt ella fimleik.

Ítrótturin fer við stórum parti av frítíðini hjá teimum ungu. Meiri enn helmingurin av teimum iðka ítrótt triggjar ella fleiri ferð um vikuna, og um 20 prosent iðka millum eina og tvær ferðir um vikuna.

Sostatt kann staðfestast, at meiri enn helmingurin av næmingunum í framhaldsdeildini í Tórshavnar Kommunu er sera virkin í ítrótti, og sum sæst á talvuni, eru genturnar eitt vet virknari enn dreingirnir.

Hvussu ofta íðkar tú ítrótt um vikuna?

Bert tey, ið íðka ítrótt regluliga eru við her.

	Øll	Dreingir	Gentur
1-2 ferðir	19,8	17,1	22,9
3 ferðir ella oftari	51,9	53,1	50,6
Íalt	71,7	70,2	73,5
			Talva 23

7.1 Orsøkir til at íðka ítrótt

Tey flestu grundgeva íðkanina við, at tað er sunt og stuttligt at íðka ítrótt. Hetta svaraðu ávikavist 88,3 og 87,7 prosent. Eitt annað, ið er týðningarmikið, er, at tey ungu sleppa at vera saman við øðrum ungum, og eisini at fáa nýggj vinfolk. Kappingin tykist ikki so týðningarmikil í sjálvum sær, hóast um 40 prosent siga, at tað hevur týðning. Tey allarflestu íðka ítrótt av egnum huga, meðan eini 8 prosent siga, at tey íðka ítrótt, tí foreldrini siga, at tey skulu. Um hugt verður at øðrum grundgevingum tey ungu hava fyri at íðka, siga samanlagt 40 prosent seg íðka ítrótt fyri at tapa seg.

7.2 Ítróttarsambandið

Øll kunnu íðka ítrótt, og tað stendur øllum í boði at velja eftir aldri og áhuga. Ítróttarsamband Føroya hevur einar 15.000 limir, og av teimum er meginparturin børn og ung.

Ítróttur er sera sjónligur og krevur nógv av samskiparum, venjarum, plássi, peningi, ferðing og kappingum. Og hóast útboðið av ítróttargreinum alsamt økist, so er tað enn fótbóltur, sum fær mest umrøðu, og er hetta eisini tann ítróttgreinin, sum flest børn og ung íðka.

Ítróttarmenningin er í stóran mun treytað av orkuni hjá sjálvbdnu kreftunum og kommunalpolitiska viljanum og raðfestingini. Politiskt liggur ítróttur í alheimshøpi millum heilsu- og mentanarpolitik. Í okkara parti av heiminum er vanligt, at ítróttarfeløgini ikki eru bundin at statsmaktini, og at virkseimið tekur støðið í sjálvbdnum arbeiði. Tí er eisini upp til einstøku kommununa at raðfesta ítróttin, og at gera íløgur í hallir og vøllir, og eigur hetta at verða mett sum ein partur av trivnaðinum í kommununi eins og annað frítíðarvirkseimi.

Innan ítróttargransking er galdandi hugsjónin tann, at fólk í dag røra seg ov lítið, og at neyðugt er at fáa rørslu, ítrótt og kropsligar avbjóðingar út til fólk. Tað er ørkymlandi at so nógv ung gevast at íðka ítrótt um 14 ára aldur, og hevur tað stóran týðning, at tey halda fram. Tey eiga at læra at nýta kroppin, longu meðan tey ganga í dagstovni, og ítróttur átti eisini at verið hægri mettur í fólkaskúlanum.

Tilmæli um írótt

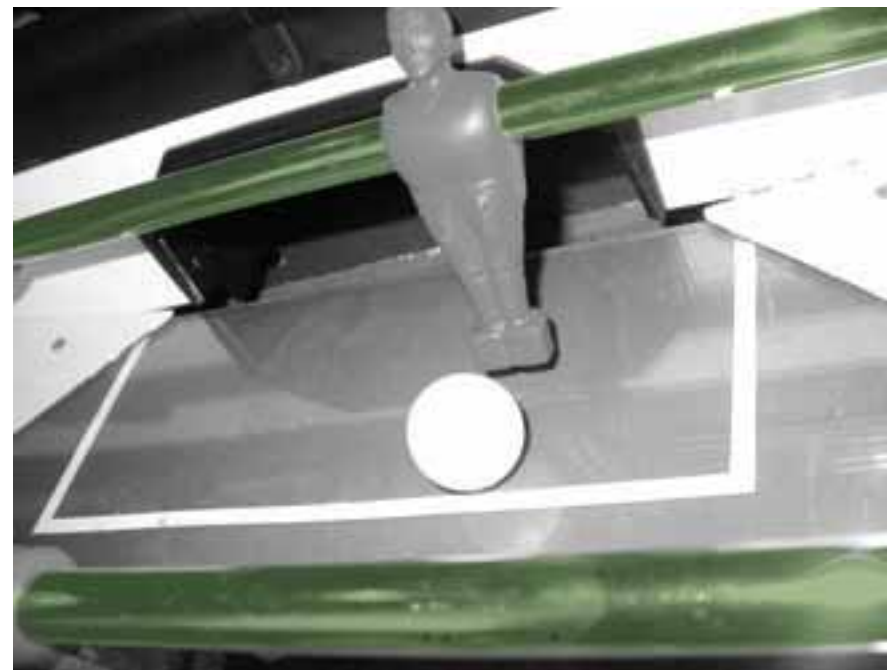
Íróttarsamband Føroya er limur í nógvum altjóða felagsskapum. Ein teirra er ENGSO "European Non Governmental Sports Organization", har øll Íróttarsambond í Evropa eru limir.

ENGSO hevur gjørt eina endamálsorðing fyri barna- og ungdómsírótt í Evropa, sum Íróttarsambandið tekur undir við. Her skal okkurt úr endamálsorðingini verða nevnt.

Betur samstarv millum íróttarfeløg og skúlar – bæði um útbúnað, førleika og tilfeingi. Hallir og vøllir skulu vera atkomulig hjá børnum og ungum. Íróttaligar avbjóðingar eiga at vera eins natúrligir partar av nærumhvørvinum hjá børnum og ungum, og skúlar og dagstovnar. Her er vert at leggja dent á, at Tórshavnar kommunu eigur at hugsa um íróttaligar avbjóðingar í samband við nýggjar útstykkingar, og at hesar fáa somu raðfesting sum eitt nú býlingshúsini, sum skulu vera tøk, tá fólk flyta til økið.

Í samband við venjing og kappingar verður dentur lagdur á, at trivnaður, menning, tryggleiki, heilsa, vælfæri og spæl eiga at koma fram um kapping og stremban eftir nýggjum metum. Sostatt skulu øll børn, sum hava hug, hava avbjóðingar, sum hóska til teirra, og hesar skulu vera av ymsum slag. Nógv børn og ung gevast at íðka írótt, tí tey kenna á sær, at tey gerast ongantíð millum tey bestu, og missa hugin til allan írótt av hesi orsök.

Børn og ung, sum eru serstakliga evnarík í ávísari íróttargrein, skulu ongantíð kenna seg noydd at gera nakað, sum tey ikki megna ella hava hug til, tí fram um alt annað, skal gleðin og hugurin til írótt varðveitast.

ENGSO mælir eisini til, at íróttarfeløgini í samstarvi við myndugleikarnar, skipa soleiðis fyri, at venjarar, sum hava við børn og ung at gera, fáa hóskaði venjaraútbúgvingar og innlit í kropsligu, sálarligu og sosialu menningina hjá børnum og ungum.

Rákið innan íróttaranlegg er, at tilboðini skulu vera fjølbroytt, og kropsliga avbjóðandi og mennandi, eitt nú við klatriveggum og líknandi í hallunum.

Eisini verður mælt til, at net til kurvabólt verða sett upp ymsa staðni í nærumhvørvinum í býnum, og at øki eru sett av til bóltspæl í bústaðarøkjum.

Mælt verður til, at kommunan orðar ein miðvísan ítróttapolitik, við eini heildarættan fyri ítróttin í kommununi. Í lottuni eru nógv feløg, sum nýta nógv orku til at finna pláss til virksemd, og at fáa til vega fígging til nýggjar íløgur. Um kommunan kundi gjørt eina raðfestingarættan fyri framtíðina, kundu feløgini kent seg tryggari, og nýtt orkuna munadyggari. Í lottuni eru feløg, sum ikki taka ímóti fleiri limum, og sum ikki hava høli til venjingar og kappingar. Slíkir trupulleikar eru eitt nú innan flogbólt, fimleik og kurvabólt.

Mælt verður til, at feløg og ítróttarhallir hava opið seint á kvøldi, so ungdómurin kann ferðast í einum tryggum, rús- og roykfríum umhvørvi, har heilsa og rørsla verður samansjóðað við vinalag, tónleik og hugna. Slíkt virksemd skal rekast av útbúnum fólki.

Fólkaheilsa: Tilboð um rørsluvirksemi eigur at standa foreldrum og øðrum avvarðandi í boði, tá tey eru við børnum til ítrótt.

Morgunfimeikur eigur at vera í fólaskúlunum, til dømis í samband við morgunsangin. Gongu- og súkkklubreyt átti at verið niðri við sjóvarmálan fram við Strond og niðan í Hoyvík, so til ber at ganga ella súkkla millum ovara og niðara part av býnum. Eisini átti slík gongugeil at verið fram við sjóvarmálanum úr Havnini og út á Argir.

Mælt verður eisini til, at atgongd verður til ein 50 m. svimjibana.

Mælt verður til at fáa eitt stásiligt og krásiligt baðiland í Havn.

Og arbeiðsbólkurin mælir til, at vit fáa eina uttandura skoytubreyt í Havn, og hon skuldi ligið í veðurgóðum umhvørvi og verið opin alla vetrarhálvuna, til frama fyri fólkaheilsuna, hugnan og kærleikan hjá ungum og gomlum.

8. Margarinfabrikkin

Margarinfabrikkin, sum liggur á markinum millum Magnus Heinasonargøtu og Tórsgøtu, hevur í nøkur ár verið virkishúsið fyri Børn og Ung í kommununi. Í tryggum og rúsfríum umhvørvi ber til hjá teimum ungu at stuttleika sær við hópin av ítrivum. Millum tilboðini eru airhockey, pool, kareoke, fótspæl og teldur við tí nýggjastu útgerðini, sum er í dag.

Gerandisdagurin er soleiðis skipaður, at húsið er opið hvønn dag frá kl. 11.30 til 22.00. Børn í 2. fl. til 7. fl. koma um dagin, og tey eldru ungu um kvøldið. Talið av vitjandi er eini hundrað ungfólk dagliga. Í Margarinfabrikkinu starvast 8 starvsfólk í umleið 200 tímar um vikuna.

8.1 Mál fyri húsið

Leiðslan í Margarinfabrikkinu hevur sett nøkur mál fyri húsið. Eitt av hesum málum er at geva húsinum eitt positivt umdømi úti í samfelagnum. Hetta hevur stóran týdning fyri, hvussu tey ungu fara um húsið, og at øll, bæði børn og foreldur, kunnu kenna seg trygg við tilboðini frá Margarinfabrikkinu. Vónin er eisini, at uppافتur fleiri ung fáa hug at nýta húsið.

Eitt annað mál, sum starvsfólkini hava sett sær, er at skapa tiltøk fyri bæði gentur og dreingir. Í lottuni er virksemd í húsinum merkt av, at meirilutin av brúkaraskaranum hevur verið og er dreingir. Men alt fleiri gentur eru farnar at brúka húsið og hevur leiðslan tí sett sær fyri at fáa í lag fleiri tilboð til genturnar, so sum seyming, evning og list.

8.2 Brúkarin

Í trivnaðarkanningini, har 500 næmingar í framhaldsdeildini í kommununi svaraðu, kemur til sjóndar, at umleið 2/5, ella tilsamans 89 ung eru brúkarar av Margarinfabrikkini viðhvørt.

At kynsbýtið er ójavn, verður eisini váttað í kanningini, har tað verður staðfest, at av teimum 89 ungu, ið brúka Margarinfabrikkina, teljast dreingirnir fyri 60 prosent, meðan býtið er 70 prosent dreingir og 30 prosent gentur av teimum, sum ganga har regluliga. Sostatt er týðiligt, at genturnar eru við undirlutan. 18 ung siga seg vera har í minsta lagi trýggjar ferðir um vikuna, meðan onnur 15 eru í Margarinfabrikkini millum eina og tvær ferðir um vikuna.

Sostatt eru 42 av teimum 89 ungu, ið brúka Margarinfabrikkina, 15 ár, 31 eru 14 ár o.s.fr.

Aldursbýtið í hjá teimum, sum brúka Margarinfabrikkina:

13 ár	14 ár	15 ár	16 ár	17 ár
0	31	42	14	2

Talva 24

8.3 Tilboð og tiltøk hjá Margarinfabrikkini

Í løtuni kunnu brúkararnir velja millum hesi tilboð: Matgerð, billiard, air-hockey, teldustovu, sjónvarpsrúm, sanganlegg, fótbóltsborð, evning, barnadiskotek, konsertir og graffitti. Skipað verður eisini fyri ymiskum tiltøkum, so sum at gera tónleika- og

ungdómssendingar, at hava filmskvöld og filmsdagar, kappingar og spøl, skipa fyri Café-kvøldum, spæla Playstation og gera sjónleik við teimum ungu.

Eisini ber til at tekna seg til tiltøk, sum verða skipað aðrastaðni enn í húsinum. Í løtuni ber til at fara á filmskeið við Jákup Veihe, ganga til airboxing, fara fiskitúrar, í badmintonhøllina, standa á skateboard og at rógva kajakk.

Av tiltøkum í húsinum kunnu nevast, at ætlanin er at arbeiða meira í verkstøðum og at gera ymiskar verkætlanir, eitt nú um fjølmiðlar, teldur og tónleik. Ætlanin er eisini at fáa eitt uttandura spælipláss sunnanfyri húsinu til yngri brúkararnar.

Ásannandi, at tey ungu hava ilt við at sleppa inn nakrastaðni í vikuskiftinum, skipar Margarinfabrikkina saman við nøkrum samkomum, fyri rús- og roykfríum ungdómstiltaki uppi á Hálsi eitt vikuskiftiskvöld um mánaðin, við dansi, skateboard og kirkju. Tiltakið rópast Náttin er Ung, og kann tað vónandi nøkta tørvin á einum virknum náttarlívi hjá einum parti av teimum ungu.

8.4 Positiv tilgongd

Ikki er altíð so lætt at samskifta við ungdómin. Ein kundi sagt, at vaksin og ung ofta tosa hvør sítt mál, og nógvar misskiljingar og rangstøður koma fyri, tá partarnir royna at skilja hvør annan. Nógv ung hugsa í stóran mun bara um seg sjálv, og lagið kann vera sera ójavn. Prátíngarlagið og orðavalið er merkt av, at tey eru ung, og av umhvørvinum, tey ferðast í. Starvsfólkini í Margarinfabrikkini leggja stóran dent á at mæta børnunum við einum positivum hugburði, soleiðis at skilja, at andin og sambandið

millum börn og vaxin er bygður á eitt positívt grundarlag. Tí brúka starvsfólkin eisini supervisión/coaching, eitt nú tá tey hava hug at ilskast inn á brúkararnar av húsinum, fyri soleiðis at byrgja upp fyri negativum hendingum og samskipti. Tað hevur sostatt eisini stóran týdning, at tilboðini til tey ungu byggja á positivar upplivingar.

8.5 Royk og rúsfritt

Í Margarinfabrikkini er ikki loyvt at roykja og at nýta rúsandi lög/evni. Húsið hevur ein virknan politikk á økinum, sum riggar væl. Um fólk bróta reglugerðina, verða tey burturvíst frá staðnum.

8.6 Kiosk við heilsugóðum kosti

Ein sannroynd er tað, at svong ungfólk eru sum útbrendir motorar. Tey koyra í tómgongd, eru dølsk og ótolin, og hava lætt við at brenna saman (gera okkurt býtt). Og tey eru ofta bæði svong og tyst aftaná langan dag í skúlanum, blóðsukrið er í botni og kroppurin hungrar eftir nýggjari orku. Hetta hevur Margarinfabrikkin tikið til eftirtektar, og í dag ber til hjá teimum ungu at keypa sær heilsugóðan mat – breyð, frukt, sandwich og líknandi, fyri ein sámiligan prís. Sambært Margarinfabrikkini hevur sølvan eydnast væl og tey ungu eru glað fyri at fáa ein bita eftir skúlatíð.

8.7 Framtíðarætlanir

Fyri árum síðani hevði Margarinfabrikkin eitt heldur vánaligt umdømi, men miðvíst arbeiðið fyri at bøta um hetta hevur broytt umdømið, og í dag ganga ung úr øllum umhvørvum og býarpørtum í húsið.

Næstu tøkini hjá Margarinfabrikkini er at seta á stovn ein foreldrabólk og at fáa í lag tættari foreldrasamstarv. Ætlanin er eisini at seta á stovn ein ungdómsbólk og eitt húsaráð, har tey ungu í størri mun fáa ávirkan á tað, sum fer fram í húsinum. Eisini er ætlanin at fáa í lag samstarv við onnur norðurlendsk ungdómshús.

Tilmæli frá Margarinfabrikkini

Mælt verður til at bøta um hølvisviðurskiptini í Margarinfabrikkini. Í løtuni fer alt virksemi fram í niðara parti av húsinum, og við núverandi brúkaraskara er alt ov trongt. Høli eru í erva, men tey verða nýtt til tónleikavenjingar hjá tónleikafelagnum Art. Ynskiligt hevði verið, um virksemið hjá Margarinfabrikkini kundi fevnt um ovara part av húsinum eisini.

Harumframt verður mælt til, at seta á stovn fleiri slík ungdómshús í Havn. Býurin er stórur og mett verður, at tørvur er á virkishúsum til ungdómin í Hoyvík, á Argjum og í Kollafirði. Har búgva nógv ung fólk, og tey hava langa leið í býin um kvøldarnar. Annað, sum hevur verið frammi frá Margarinfabrikkini, er ynski um at flyta alt virksemið niðan í núverandi badmintonhøllina. Endamálið við hesum hevði verið:

- at fingið meira pláss
- at komið burtur úr tí, til tíðir, vátliga umhvørvinum í miðbýnum (her verður hugsað um øll skonkistøðini, sum liggja beint upp at Margarinfabrikkini)
- at verið nær ítróttarligum tilboðum og avbjóðingum
- at skipa fyri dansi og øðrum tiltøkum undir skipaðum karmum

9. Samkomurnar

Kristiligu samkomurnar í Havn gera nógv burturúr at bjóða áhugaverd og spennandi tilboð fyri ungdómin í einum rús- og roykfríum umhvørvi.

Samkomurnar eru tilvitaðar um vandan fyri, at ungu limirnir gevast í kristiliga umhvørvinum, tá tey gerast eldri og meira sjálvstøðug. Tískil viðurkenna tær eisini tørvin á, at skipað verður fyri hóskaði tilboðum innan karmarnar hjá samkomunum. Og ein sannroynd er tað, at tilboðini eru broytt nógv seinastu árin, og at tað í størri mun eru tey ungu og teirra áhugamál sum mynda virkseimið, eitt nú við dansi- og tónleikabólkum, drama, framførslum og ferðum.

Hetta fara vit at hoyra nærri um frá trimum virknum samkomum í kommununi: Lívdini, Oasuni og Tensing-bólkinum í KFUM.

9.1 Ungdómurinn og kristindómurinn

Størsti parturin av Føroya fólki eru trúgvandi so ella so, men ikki øll eru javnan í kirkju

Hvussu ofta gongur tú í kristnum samkomum?

	Øll
Tvær ferðir um vikuna ella fleiri	12,7
Eina ferð um vikuna	14,1
Nakrar ferðir um mánaðin	12,5
Nakrar ferðir um árið	36,6
Ongantíð	24,1

Talva 25

ella ganga í samkomu. Soleiðis er eisini millum tey ungu, sum vórðu spurð í trivnaðarkanningini. Av teimum spurdu næmingunum, eru fleiri enn ein fjórðingur, ið ganga í kristnar samkomu í minsta lagi eina ferð um vikuna. Onnur 12,5 prosent ganga í kirkju ella samkomu nakrar ferðir um mánaðin, meðan umleið 60 prosent svara, at tey eru nakrar ferðir um árið ella minni. Tað eru nógv tilboð knýtt at samkomunum, og tað eru fleiri ungu, ið eru á ungdómsmøti í eitt nú Ebenezer og í Meinigheitshúsinum, onnur nevna Tensing í KFUM, har sungið verður í kóri. Tað eru á leið líka nógvir dreingir sum gentur, ið javnan eru í kirkju ella samkomu, tó eru dreingirnir lutfalsliga heldur færri í tali.

9.2 Um Oasuna

Samkoman Oasan hevur ymisk tilboð til børn og ungu. Fyri tey smæstu er sunnudagsskúli, og úr 12 ára aldri koma tey í ungdómsbólkin "After8". Hesi hittast annaðhvørt fríggjakvøld

Í nýggja bygninginum uppi í Hoyvík. Tiltakið byrjar við drekkamunni og práti í einar 20 minuttir, og síðani er bíbliutími. Aftaná verður skipað fyri hugna og spæli, millum annað í kjallaranum, har ein sera vælumtókt rampa er sett upp til tey ungu at standa á rennifjøl á. Millum 35 og 50 ung eru við hvørja ferð, og skipað verður fyri koyring heim aftaná.

Ungdómsbólkurin, ið eru tey ungu 14 ár og eldri, hefur møti hvørt hóskvøld, við lovsangi og røðum. Virksemið er sera lívligt, við dansibólkum, drama, tónleiki.

Í ungdómsarbeiðinum ganga tey høgt uppí at styrkja sosiala medvitið hjá teimum ungu - eisini mótvegis menniskjum í øðrum londum, sum liva undir vánaligum korum. Í hesum sambandi hava bólkar av ungum verið í London, í Letlandi og í Amsterdam. Endamálið við ferðunum er at mæta nýggjum avbjóðingum og at hjálpa øðrum.

Í ungdómsbólkinum hava tey eisini smærri kyknubólkar við 6-8 limum í hvørjum. Endamálið við kyknubólkunum er at hittast heima hjá hvørjum øðrum, har tey hava fundir, bíbliutímar, hugna, drekka te og práta.

Ungdómsbólkurin eigur ein buss, sum er keyptur fyri pening, sum bólkurin hefur savnað inn. Hesin verður nýttur í samband við útferðir og legur.

Í Oasuni leggja tey dent á, at eldri ung eru saman við yngri ungum, soleiðis at tey eru leiðarar og fyrimyndir, bæði í "After8" og Ungdómsbólkinum. Tey meta tað vera týðningarmikið, at leiðarar, sum standa fyri barna- og ungdómsarbeiðinum hava verið á skeiði, so teir eru førir fyri at mæta ungum, sum hava trupulleikar av ymsum slag.

Alt arbeiðið í samkomuni er sjálvboðið og verður virksemið fíggað við peningagávum frá limunum, sum eru einir 100 í tali. Tey ungu rinda einki limagjald, men kunnu leggja eitt oyra fyri drekkamunnin.

Úr Oasuni verður sagt, at tey av og á kundu hugsað sær onkra viðurkenning frá Býráðnum. Til dømis at møguleiki var at fáa stuðul til keyp av grundstykki ella samkomuhúsum.

9.3 Lívdin

Lívdin er sera virkin fimm ára gomul samkoma, sum enn hefur til húsa í Hoyvíkar Skúla. Í samkomuni er uml. 450 limir, harav 150 eru ung. Sunnudagsskúli er fyri 100-150 børnum.

Umframt at vera ein vanlig kristin samkoma, leggur Lívdin seg eisini eftir miðvísari undirvísing í teologiskum / heimspekiligum / etiskum / moralskum spurningum, bæði fyri børnum og vaksnum.

Ungdómsmøti er annaðhvørt leygarkvøld i ungdómsbólkinum „Reflex“, har breytir eru, sum tey kunnu velja seg inn á. Eini 200 ung hittast hvørja ferð, og tvey pør standa fyri ungdómsarbeiðinum.

Lívdin er farin undir stóra verkætlan, ið er stórt samkomuhús í Hoyvík, sum skal standa liðugt um 2-3 ár. Húsið skal vera eitt alternativ til Norðurlandahúsið, og allir borgarar í kommununi skulu kunna leiga seg inn. Pláss verður fyri um 1000 fólki í konsertsalinum, stór foyer og café. Uttanfyrir verður torg við stórum spæliplássi.

Lívdin ynskir sær meira samstarv við kommununa, at práta og samskipa saman, og at tiltøk kunnu skipast saman við eitt nú Margarinfabrikkini.

9.4 Tensing bólkurin

Tey ungu standa sjálvi fyri arbeiðinum og ábyrgdini í kristiliga sangbólkinum Tensing, har dansur/drama og kór eru á breddanum. Hugskotið kemur úr Norra – og eru tað tey trý k'ini: KKK – Kristus, kreativitet, kultur, sum eru í hásæti. 30-40 aktivir limir eru í Tensing, og møtast tey eina ferð um vikuna til tónleik, sang, drama, rørslur og andakt.

Tey ferðast og møtast við øðrum Tensing bólkum kring heimin, og eitt tað týðningarmiklasta er tað sosiala medvitið hjá limunum: at kenna seg sum ein partur av einari heild. Tí er tað ikki sjálf framførslan, sum er endamálið, men tilgongdin fram ímóti konsertini, har kreativiteturin og skapanargleðin eru í hásæti.

Ætlandi verður opið hús eitt fríggja- ella leygarkvøld um mánaðin, og hetta fer at vera fast tiltak, við café, tema og tónleiki. Gáttin er lág, tey hava ikki møti sum so, men andakt undir tryggum karmum, við samanhaldi og samleika í eitt nú búmerkjum á tryggjum og líknandi.

Tilmæli frá bólkinum Tensing: Skotið verður upp, at kommunan stovnar ein grunn, har søkjast kann um pening til størri íløgur og tiltøk hjá felagnum. 53 ung fólk fóru til Prag og Býráðið læt 5000 kr. Hendan upphædd stendur ikki mát við nógva fyrireikingarbeiðið, sum tey ungu standa fyri. Og so mælir Tensing-bólkurin eisini til, at tónleikahús til framførslur og venjingar verður fingið til vega til ungdómar.

10. Uppískoyti

Aldursbýtið hjá útvaldum aldursbólkum í Tórshavnar Kommunu pr. 01. jan. 2005

	Mannfólk	Konufólk	Totalt
10 ár	161	156	317
11 ár	169	166	335
12 ár	168	167	335
13 ár	172	189	361
14 ár	204	161	365
15 ár	172	152	324
16 ár	151	127	278
17 ár	142	127	269
18 ár	143	127	270
19 ár	119	143	262
20 ár	111	113	224

Kelda: Hagstova Føroya

Kjak á netinum

Evni: **Ungdómurinn í Havn**

X—stina 25.07.2005 03:46:34
 eg haldi at tað er nokso vánaligt at tað onki er at fara til hjá teimum ungu í havn, eg eri sjálv 17ár, og havi tí ikki loyvi at fara inn á klubbar her í havn, og timi ikki at fara niðan í dj show tí at har ganga 12_14 ára gomul skít full, og tað timi eg slett ikki at syggja... tað er onki at gerða her í weekendinum.. bara ganga úti og mala, hanga út í pizzskjallsrinum, og ebinezzer trappinum... tað er ikki stuttligt!!!

silea86 25.07.2005 09:18:34
 ja, men tað er nú bara einaferð soleiðis... um tit 17 ára gomlu sluppu inn á allar clubbarnar so høvdu tey sum eru yvir 18 ikki tíma at gingið har. so tað einasta tú kanst gera er at gleða teg til tú verður 18 ár. Vit hava øll verið 17, og tað er ikki bara í havnini tað einki er at gerað... So too bad, um tú vilt inn nækrastani so má tað verða til dj-show, sum øll onnur undir 18....

298257806 25.07.2005 15:52:30
 Eg kann gott vera samdur við tær at tað sokkar at verða 17 ár....:(tú kanst ak einki.. Men trúgv mær, tað verður betri at blíva 18 :) so tú hevur okkurt at gleða teg til :)

AnnikaN 25.07.2005 18:18:15
 Har er nokk at gera! Hvør sigur, at man skal fara út um kvøldarnar? Einki slær eitt gott ball við nógvum fólki. Tað er ikki neyðugt at fara inn á klubbar fyrri at hava tað skeyg. Tað kemur ann uppá teg sjálva/n og fólkinum rundan um teg .)

Jesusfreak! 25.07.2005 21:44:01
 onki at gera í Havn...!?!
 heilt sikkurt meir enn í Runavík...!!!!
 her er so púrt onki at gera...xx(

Jaspur 26.07.2005 03:25:45
 Til AnnikaN:
 So mást tú keypa spruttið fyrri tey ungu, um tey skulu hava ball.

ParisHilton 27.07.2005 01:00:18
 Lan ID hjá onkrum sum tu kennir, id er 18 ella meir, so er einki problem hjá taer at sleppa inn i t.d. Eclipse.

silea86 27.07.2005 08:42:05
 Til ParisHilton...
 Tað ljóðar sum hattar er okkurt sum tú hevur prøvað... Eitt er tað at tit sleppa inn, men hevur tú hugsa um hvat øll onnur, sum eru 18 og uppeftir, halda um at tit sum eru undir 18 ganga har inni? Tað einasta sum kemur búrturúr í tí seinra endanum er at eingin tímir at ganga har tí at miðalaldurinn endar á 14-16 ár... Tað er ein grund til at aldursmarkið er 18 ár, tey hava skeinki loyvi har inni... THINK

298256371 27.07.2005 17:47:27
 Oy jussus sum tit klandrast, hehe.. Far oman mikudag á handan steinin niðri í býnum og sig tina meining um støðuna! At í Havn mangla vit eitt stað til 15-17 ára gomul!! Eg minnst hvussu tað var tá, tí ein tímur ik inn í Eclipse at verða stemplaður, og heldur ikki í dj show, men havid ballir! :)

RA 27.07.2005 23:28:43
 hej hej tit øll hava rætt - onki stuttligt

RUC uppgáva um ung í Havnargøtum

Ungdomskulturen i Torshavn – et RUC-projekt om unges brug af det offentlige rum

Ditte Holm Jensen og Morten Vesterager

Feltkursusrapport Færøerne August 2003 Geografi Roskilde Universitetscenter

Samandráttur:

„...Overordnet kan de unge deles op i to forskellige kategorier: de aktive kristne og de passive kristne. For de yngre unge (12-15 år) betyder aktiv/passiv kategorierne stort set ikke noget for, hvem man 'hænger ud' med, men for de ældre unge (over 15 år) har det større betydning. Dette skyldes, at alkohol og fester bliver en vigtig del af weekenden, og en faktor som de unge må forholde sig til. Aktiv/passiv kategorierne har om dagen ikke så stor betydning for, hvilke områder af byen man benytter til ikke styrende aktiviteter. Desuden har de unges bopæl ikke den store indflydelse på, hvor i byen de opholder sig i fritiden. De unge, uanset hvilken gruppe man er med i, benytter i meget høj grad centrum som mødeplads, hvilket blandt andet skyldes byens størrelse. Ligegyldigt hvor i Torshavn man bor, er der ikke langt ind til centrum. En anden vigtig faktor er, at de fleste tilbud, eller det som vi kalder potentielle mødepladser, er lokaliseret i centrum. Her findes de fleste butikker, caféer og pladser. Stedets karakter har derfor betydning for, hvor de unge opholder sig, men det er dog ikke afgørende. Ligeså afgørende er det, at der blandt de unge er opnået konsensus omkring de forskellige steders status som mødeplads. Man kommer derfor i for eksempel indkøbscentret SMS om dagen og på gågaden om natten, for at dele rum og møde andre unge mennesker. Byen bliver på den måde brugt som scene... De unge kommer

her for at optræde, altså blive set og være tilskuere til andres optrædelser. Vi oplevede ikke mange territoriale magtkampe mellem de unge i Torshavn. Der var kun få steder, hvor de unge følte sig utrygge. Det var Margarinfabrikken og plantagen om natten. Begge steder blev benyttet af personer, som af forskellige årsager medførte, at størstedelen af de unge vi talte med, ikke følte sig tilpas. Stedet var i disse tilfælde af mindre betydning, selvom mørket i plantagen dog blev nævnt som en uhyggefaktor. En anden og lidt anderledes ekskludering af pladser, var visse af de kristnes ubehag ved at færdes i området omkring diskotekerne, når disse var åbne, af frygt for at blive sat i forbindelse med miljøet. Ekskluderingen fra stedet skete dog ikke af dem som benyttede stedet, men derimod af en frygt for, hvad andre måtte tænke om én, hvis man blev set her. Byens magtfrie rum kan i høj grad tilskrives byens størrelse. Alle kender hinanden, og de unges sociale netværk er spredt ud over hele byen.

De organiserede aktiviteter fylder en stor del af de unges fritid. Dette gælder især for den aktive kristne del, som både går i menighedskirken, og for flertallet af dem også går til diverse sportsaktiviteter. Den gruppe af unge, der ikke bruger disse organiserede aktiviteter vælger fortrinsvis andre offentlige rum, hvor de kan udfolde sine aktiviteter, som for eksempel scaterne. Ellers bliver det offentlige rum brugt som en slags fristed, uden faste regler, hvor de unge kan møde venner, bekendte og nye ansigter..."

ISBN 99918-62-03-X